

వ త్రి ది న ము ప క టి ం ష ర బ డు ను

Vol. 10.

సంపుటము ౧౦ } ఐన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 17-వ తేది మంగళవారము } No. 14
సంచిక ౧౪

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

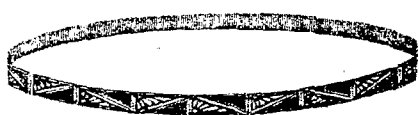
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-క రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయముగాను, శిశువులను మలవలన మోసముగలుగను. వంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేయునందంతలను నెరిసికొని

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 శంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

అద్భుతముగా తయారు చేయబడినది

మిక్కిలి తక్కువ ధరలు బంగారు గట్టిగాజులు

నెం 105

నెం 108

6 అంగుళముల కొలత గలది ఒక 1 కి ధర రూ. 24 తిరిగి యిచ్చునది రూ. 18

ముఖ్యగమనింపు:—హుద్ద కొనిన ఏ వసుగాని మాకే వాడను చేసిన వైర తెలుపబడిన ప్రకారము వాపనియ్య

చూడు.

చిత్ర విచిత్రపు క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

ఓకిఫోను
No 1048

హిరాలాల్ మోతీలాల్

{ 126, సాత్రాజాపేట,
మద్రాసు.

ఇదివరలో మావద్ద నగలను కొనకుండిన ఒక్కసారి కొనిచూడకోరెదము.

మేలైన కెంపులకమ్ములు రూ. 50-150 లు వరకును అంతకుపైనను గలవు. బతుకు శ్రుష్టికముగా లేనివో వాడనుతీసుకొని వైకము తిరిగి యిచ్చెదము. వోక్కుపువెండికి, సవరములు వారమునాడు ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగలకర్తలు, 25 వై వావిలూరుకోడు, మద్రాసు.

ఇవిగాక వోక్కుపువెండి, సాధారణజేసరిలు, క్లావ్ జేసరిలు, అంటుపోగులు మున్నగువి సదా హజరులోనందును. వానదలేనివి మీ కోరికమేరకు కలయికచేసి యిచ్చు

పుష్కరాగములతోడు ధర రూ. 45 నుండి రూ. 80 వరకు గలవు.

(2)

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచారి గార్లు

జీవామృతము

హిందూజాతముడలి ఆయ్యామైన మూలకలతోడనను లోహములతోడను రయారు చేయబడిన జేయు విద్యామృతము.

జీవామృతము రక్తమును శుభ్రపరచుటయందు ఆహుళక్తి హాసించును. యెముకలకు, మధ్యధాతువుకు, మాంసమునకు శుభ్రధాతువులు బలము నిచ్చును. ధాతువులయందు వేడిని పోగొట్టును. ఇది తయరోగులకు, రక్తహీనోగులకు, మేములయందు జలములేని రోగులకు మిగుల ముత్తిమైనది. చిరకాలపు కాగకములను పోగొట్టి జీవామృతము నుంచుచేయును. అశ్మిరము, మలబద్ధము, సోమరితనము, అతినిద్రాగుణమును పోగొట్టి, శోణికి మంచిమది ఆకలిని మనస్సునకు మందితాన్ని గామును శరీరమునకు కాంతిని నరములకు దృఢబలమును గలుగజేయును. అది విద్యార్థులకును శరీరకీర్తిమించి పనిచేయు. కాగలకు సర్వకాలములయందు చేత నుండదగిన అమృత మనుటకు సంజ్ఞాను లేదు. యిచ్చుది కేవలము ఆయ్యామృతమైనది. వీరములచే కయారుచేయబడిన విద్యామృతము. క్రయము 6 అవున్సుల బుద్ది 1.50 రూ-8-4-0.0. ప్యాకింగు మరియు పోస్టేజ్ వర్గములు చేరుగా నివ్వబడు. మా మందుల జాబితాను కోరినవారికి ఉచితముగా పంపబడును. అయ్యార్యదాశ్రమం, నెం. 41 ఆశారప్పవీధి, మద్రాసు. తంజిల్లడన్:—పండిట్, మహారాస్ట్ర.

మహాకాళిభస్మము

డబ్బీ 8 అణాలు, 6 డబ్బీలు రూ 2-8-0

గారికలి చెడిపోవడం, గాజుడబ్బీలతో పుంచబడి యున్నది. కొంచెము భస్మము నీళ్లతో చిక్కగాజిల్చి వెంట్రుకకు తదుర్లభరాచి యెండవచ్చున యెడల చెడు నివ్వవలెనని అవి పులుపుట రాలిపోవును. చక్కమునకు నలుపుగాని పుడి నీ చెడుగాని కల్లును.

రాయల్ పండ్లపాడి

డబ్బీ 3 అ 12 డబ్బీలు రూ 2-0-0

పండ్లకు మత్తయినతె తెల్లగాచేసి చిరుళ్లను గట్టిపూసు. శీత, రక్తము, దుర్వాసన-పోగొట్టును.

చుండుతైలము

సీసా 8 అణాలు, పోస్టుభస్మ 5 అణాలు

మహాసన నూనెలరల్ల కలలో చుండు పోనివారికి ఇది చాలా ప్రశస్తమైనది. దీనిని అయిదారు దినములు ఉపయోగించినచో చుండు నిర్మూలముగా నశించును. విక్టోరియాడిపో మైలాపూరు, మదరాసు

రత్నపురుషలేహ్యం

మఖ్యామలరూ, ఆదివంభోగములను ఇతర కారణములవలన, కలిగిన శుక్లవర్ణమును పోనవలది బలముకలుగజేయును. ఈ మాలికామహిమ తెలియనివా నుండరు. విశేషించి వాడుక పదము లేదు. ₹ 1-50 ను 2-4-0

శగరోగనివారిణి లేహ్యం

అన్ని విధములకు కలను అద్భుతముగా మదుచ్చున తెరు 1-4-0. కొంచెముతో కేవలము 1-0-0. కట్టాభిరామ వైద్యశాల, రామవరం, గోదావరిజిల్లా.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలులపాలిటి సంతోష:— మేహము, నిర్మాళ, క్షయ, నవ్వు, నిద్రలేక, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని పోగొట్టి బలమును, శక్తియును, కాంతిని, స్వీకృత్యుని నిగ్రహ పొందెడి, కలిగించు వ్యవసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. ఖరీదు డబ్బీ రూ 1-4-0. వి. పి. చార్ల 0-8-0 (8291) కోలాపుష్ప లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటగా అద్భుత లేహ్యము. 15 రూ॥ డబ్బీ రూ 0-10-0, వి. పి. చార్ల 0-7-0. డి. పి. అందుకోలయ్య కృతములు, మెదక్, శ్రీకృష్ణాపూర్.

వృత్తాంతలేఖలు

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలీయవారము

ఏప్రిల్ 14:— ఇచ్చట బాతీయవారము జరుగడముగా జరుపబడెను. ఈవారము మాఖ్యముగా కాంగ్రెస్ మొదలైన పార్టీలు చేర్చుటయందును స్వరాజ్యనిధి ప్రోగ్రెసువులయందును జరుపబడెను. ఈ వారములోపున కేరళాంతర్గతమును ప్రోగ్రెసువుల స్వరాజ్యనిధికి నీయవలెనని శ్రీ ఆంధ్రబాతీయ కళాకాలాపాఠశాలయందు మాఖ్యముగా ఆంజనేయముగాను మోహన్ కృషి చేయుచున్నారు.

ఏప్రిల్ 15:— ఉదయమున ప్రతి స వత్సములకే శ్రీ ఆంధ్రబాతీయ కళాకాలయందు ప్రార్థనలు జరుపబడెను సామంతాలము కళాకాలాద్వంద్యుల నగరస్థితిని బయలుపెట్టి టెక్ పాకువరకు వెళ్లి అచట కొంతకాలము భజన చేసిరి నుమరు 6 గంటలకు జమీందార్లను ప్రార్థించిరి. శ్రీయతల్లి కల్లా, మూర్త్యారాధనాపుగాడు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. ప్రభుత్వమున శ్రీయతల్లి ఈ వెంటకాశ్రమిగారు తామరచించిన పద్ధతులను రక్షణముగా చేసిరి. కాపావత్సగాడు ఈ దినమున ఉపవాసముండియు శ్రమ యనక జాతీయతలను పాడిరి. తరువాత అధ్యక్షులు శ్రీయతల్లి కల్లా మూర్త్యారాధనాపుగాడు ప్రార్థనాభాగ్యము మిచ్చిరి, పిమ్మట పింగళి నాగేశ్వరరావుగాడు మిక్కిలి గాంధీభాగ్యము మిచ్చిరి. పంజాబు హత్యలకును, గతవత్సమందు చేసెడి అనేకచండకములకును మనమేకారములనుండి. గాంధీజీహత్యుని జైలునందుంచుటకుగూడ ప్రజలలోగూర్చి యీ పానికల్పమే లేకపోయిన యెడల గాంధీజీహత్యుడు చచ్చిన నాలుగునెలలు అనగా ఖడ్గముగట్టుట, హిందూమహమ్మదీయులు సఖ్యతతో ప్రకర్తించుట, కాంగ్రెస్ లో మొదలుగాజేరట మరియు కాంగ్రెసునకు భజనముచేయుట- యీ నాలుగుపనులు వెంటనేచేసిన స్వరాజ్యము వచ్చును అని నడిపిరి. తరువాత శ్రీయతల్లి భోగరాజు పట్టాభిషేకారాధ్యక్షుగాడు ఒకగంటకాల మావళినించిరి. ఆ తరువాత సత్యాగ్రహవ్రతము కొనియాడిరి. గతవత్సమందు రాజకీయ ప్రైవీటు కెట్టుయన్న అమానచర్యలను వినిపించిరి. తుదికు అందరను కాంగ్రెస్ లో మొదలుగాజేరి స్వరాజ్యనిధికి భూమి విరాళముల నియమలయనని కోరి సభ ముగిసిన పిదప కాంగ్రెస్ మొదలైన జేర్చిరి.

తణుకు

(స్వకీయవిలేఖరి)

భారత ఖడ్గరనిలయము మహాజనసభ

ఏప్రిల్ 18:—ది 8-4-23 న కోఆపరేటివ్ చీఫ్ యునైటెడ్ కర్మకర్తగావచ్చి యీ నిలయము రమారమి 10 మాసములనుండి జరిపినతెగ్గలను కనిఖిచేసి పరతి సంఘముల నిబంధనల ప్రకారము అకసరమైన తెగ్గలను మార్చి తెగ్గలనుంచుచునేని బోధించిరి. మహాజనసభలో నిబంధనలను చెడిపిరి. ఈక్రింది మాఖ్యలేఖనములు గావించిరి.

నూతనముగా 9 గురు డైరెక్టర్లు ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ కర్మకర్తలను శ్రీయతల్లి వొడ్డికల్ల సర్వేశ్వరరావుగాని అధ్యక్షులుగాను కేరళాంతర్గత మహమ్మారావుగాని కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనిరి.

ఈ తాలూకాలోనున్న పరకతిసంఘము లన్నియు యీ నిలయములో వాటాలను తీసికొని సభ్యులుగ జేరవలెనని తీర్మానించిరి.

తణుకు కోఆపరేటివ్ యూనియను

10-4-23 న తొలిసారిపున మహాజనసభ జరుపబడెను. ఆసభయందు గావించిన మాఖ్య తీర్మానములు.

శ్రీయతల్లి పెమ్మరాజు భానమ్మ రి పంతులుగాని అధ్యక్షులుగాను గాడేపల్లి హనుమానుగాని కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనిరి.

తణుకు భారత ఖడ్గరనిలయములో ఈ యూనియను కుటుంబించిన పరకతిసంఘము లన్నియు వాటాలతీసికొని అందు సభ్యులుగ చేరవలెనని తీర్మానించిరి.

ఈ యూనియనున్న సంఘము లన్నిటిలోను 5 సంఘములు ఒకగూర్చుగాచేసి ఆసంఘమునకు ఒక గుమాస్తాను నియమించుట

మించి ఆసంఘమునకు లెక్కలను వ్రాయించుట కేరళాంతర్గతమున ఆగ్రామములలో ఖడ్గర అభివృద్ధికి నూలు తీయు ఏర్పాటులు గావించుటయు తణుకు భారత ఖడ్గరనిలయమున ఆసంఘమునకు అచటనుండి ఖడ్గరవత్తములు తీసికొని వచ్చి యీసంఘములద్వారా అమ్ముటకు తగువిధములు ఆగ్రాపు డైరెక్టర్ల సహాయముతో శ్రీయతల్లి కేరళాంతర్గత మహమ్మారావుగాని తగు ఏర్పాటులు చేయవలెనని తీర్మానించిరి.

ఈయూనియను ప్రస్తుతము ఆ తీర్మానము దున్నది. అచ్చటనుండి తణుకుకు మార్చుకొని సభ్యులందరిలో ఆభిప్రాయము పుట్టినది.

పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా సంఘము

8-4-23 తేదీన గంపలనూడెములో శ్రీమదారాజుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా కాలీయోప సంఘమువారు చేసిన తీర్మానములు:—

కాంగ్రెసు పనులు నిర్వహించుటకై ఫిర్యా దిక్కింటికి ఒక్కొక్క ప్రచారకుని యేర్పరచవలెను.

అట్టి ఫిర్యా ప్రచారకులను సాధ్యమైనంతవరకు ఫ్రాన్సు లై వారి నే నియమించవలెను. వారికి ఖర్చులు సహితము నెల ౧-కి రు ౨౦ లు మించని జీతము నిర్ణయించెను. అనవరతమైన పోట్ల నింకొక రు ౧౦ లు యొక్కర జీత మిచ్చి ఫిర్యా ప్రచారకులను నియమించవలెను.

ప్రచారకుల కార్యనివేదికలను వారమున కొకసారి మండల కార్యదర్శికి పంపవలెననియు, మండల కార్యదర్శిగాను ప్రచారకులయొక్క పనినిగూర్చి మొత్తమున కార్యనివేదికను నెలకొక సారి మండల సంఘసమావేశ భాగమున నివేదింపవలెను.

మండల కార్యదర్శిగాను నెలకొకసారి మండల సమావేశ సభన సమావేశపరచి, పునఃటి నెలయొక్క అమాఖ్యులెక్కల యొక్క మొత్తము వివరములను నివేదింపవలెను

ప్రారంభ తెగ్గలను తయారుచేసి, ఎర్రతగు ఎంత యియ్యకలనో బాకీలుతేల్చి, బాకీ వారులందరినీ తెగ్గలను పరిష్కరించుకొని, రిపోర్టును యీ నెల ౨-కి ౪ తేదీలోగా తయారు చేయుటకు యీ క్రిందివారిని ఉపసంఘముగ యేర్పరచవలెను:

(౧) మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు (౨) గోవిందరాజుల వేళ శేషేశ్వరరావుగారు.

జిల్లా సంఘమునకు నెలకు ౧౦ రు ౫౦ మించకుండ, ఒక బంధోతును కాక్ష కో చేయవలెను.

ఈ జిల్లా వాలంటీర్ బోర్డుకింద పనిచేయుటకు మూడెండు భాగ్యుర్రుగావుగాని నెల ౧-కి 3౦ రు ౫౦ జీతమొక ఏర్పాటు చేయవలెను.

శ్రీ వెనమర్తి వేంకట మహమ్మారావుగాని ఏప్రిల్ నెలాఖరువరకు (ప్రవేశించిన తేదీనుండి) ప్రచారకులుగ తీర్మానించవలెను.

శ్రీ శేషేశ్వర మహమ్మారాయ కర్మగాని నెల ౧-కి 3౦ రు ౫౦ జీతముమీద తాలూకాప్రచారకులుగ తీర్మానించవలెను.

ఖడ్గరకాఖ్య పేట బాపయ్యగాని కార్యదర్శిగా యేర్పరచవలెను. వారికి నెల ౧-కి 3౦ రు ౫౦ జీతమును, సరిగ అయిన ఖర్చులను, ఇచ్చుటకు తీర్మానించవలెను. వారి మకాం తెలవాడ యేర్పాటు చేయవలెను.

అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగాడును మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రిగాడును వచ్చినప్పుడు ఆహ్వానములకైన ఖర్చులు అంగీకరించి వానిని చెల్లించుటకు కార్యదర్శిగారికి అధికారి మి కర్తవ్యమైనది.

కాశేశ్వరరావుగారి ఆహ్వానములకు రెండు-గో-౦ మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారి ఆహ్వానమునకు ౧గో-౨-౦

గాడేపల్లిగ్రామ ఖడ్గర కమిటీ కార్యదర్శిగాను వ్రాసిన లేఖ చదవవలెను. ఖడ్గర కార్యదర్శిగాను వెళ్లి, కేరళాంతర్గత, వారికి సంకృష్ట ఉండేయెడల రు ౪౦౦ లు అప్పుయిచ్చుటకు తీర్మానించవలెను.

శ్రీ కల్లూరి రామారావుగారు జైలునకు వెళ్లి సందర్శనమున ౧౦ మాసముల ౧2 రోజులకు వారి కుటుంబ కర్మములను నిమి కమెన రు ౧౦2 లు వారి కిచ్చుటకు తీర్మానించవలెను.

ఒక గొప్ప పండితుని మరణము

వేటూరి సా బయ్య శాస్త్రిగారు - భీమవరం

వీరు నుమారు 85 సం లు జీవించి 9-2-23 రునిపోయిరి. వీరికిందగారు వేటూరి వెంకటేశ్వర శాస్త్రిగారు మహాకవితులను నిరతాప్రవాళులు, మహాభక్తులను దయాధర్మిస్థులనులునై ఎన్నడు 40 వందల శిష్యులకు తత్వగ్రాహకులగా పాఠములు చెప్పుచు సంస్థానాధీశుల మర్యాదల, యందు చాల గ్రంథములు రచించి వ్యాకరణాదివిద్యలయందు పేరుగాంచి విన్నె కెక్కయందీరి ఈ ప్రాంతమున దున్న పండితులలో చాలమంది వీరికి శిష్యులు యుండిరి. వీరుగడించినవనము లనేకములు గలవు. వీరు శిష్యులతో సం॥ నకు నుమా గారుమాసములు సంచారము గలిగి దిగ్విజయముతో నేతెంచుచుండెడివారలు. వీరి అల్లుండును గొప్పపండితులు. వీరి ముగ్గురుమూలలలో వేటూరి నుబ్బ శాస్త్రిగారు చెందవారు. వీరు కట్టి అమాయకులగుటచే వీరి పాండిత్య మంతగా ప్రకాశింపలేదు. చనిపోవుటకు ముందు నుమారు 12 సంవత్సరములు మతిచాంచల్యముచే బాధనొంది చనిపోయిరి. మూడవవారు వేటూరి నరసింహశాస్త్రిగారు. వీరును తిండిగారివద్దనే సంస్కృతవిద్య భద్రనించి యింతకు ఆంగ్లేయ విద్యయందు కూడ తగ పాటి పాండిత్యము సంపాదించి బోద్ధ న్ములునందు పాఠ్యాధ్యాపకులైన పేరువారము సంభవించుటచే అచటి వదలివేయవలసి వచ్చెను. ఎనిమిది సంవత్సరములు నోరుచేయు కాలాపడి చాల బాధపడి తుదకు దానిచేతనే మరణము నొందిరి. ఈ తాలూకాలో చాలమంది వీరికిశిష్యులే. ఇంతకథార్థము భగవత్ కాలక్షేపముతోనే కాలము గడవెడివారు. అటువంటిభక్తులను ఎనిమిది సం॥ లు వైగా హరినామ శృరణ చేసికొనుట కై నను మతిలేకుండజేసిన నీ కుటుంబము మహిమ ఎంతయు ఘోరమైనదని చెప్పవలెను.

వైద్యమూలము వేటూరి సాంబయ్య శాస్త్రిగారికి తమ్ములకలె గాక పుత్రపుత్రుకాసంతానము గలదు. వీరును తిండిగారివద్దనే బాచుగా సంస్కృతవిద్య భద్రనించి విశేషపాండిత్యము గడించి శిష్యులకు పాఠముచేయుటయందు సంస్కృతపురాణము చెప్పట యందును భర్తశాస్త్రవిద్యయందును మంచిపేరు వహించి యుండిరి. వీరికి జ్యోతిషమందు గూడ మంచిచిక్కేము గలదు. నిన్ను మొన్నటివరకు వీరివద్ద శిష్యులు పాఠములు చదువుచునే యుండిరి. వీరికి వాల్మీకిరామాయణమందును భాగవతముయందును అభిమానము. ఉదాహరణ లన్నియు తరుచుగా చాలవట్టుకునీటి లోని బ్లోకములే చదువుచుండెడివారు. వీరుచదువని సంస్కృత గ్రంథమే లేదని చెప్పవచ్చును. వీరి కేకంత్ గావీత్యము కూడ నుండెడిది. వేదమున కర్ణమూడ చెప్పెడివారు. వీరు సభలలో వాక్యార్థము చేయునపుడు విన వేయవచ్చుడిది. వీరు కంఠసార స్వమతి మాధుర్యముగా నుండుటచేతనున్న, సర్వజనులకు తెలియునట్లుగా విచ్చుచి సందర్భాను సారముగాను తేటతెల్లముగా వినుగులేక చెప్పుటచేతను, భక్తి శ్రమగా నుండుటచేతను వీరిపురాణ కాలక్షేపము చాలజనుల వాక్కించుచుండెడిది. వీరికి సహాయనిరాకరణయందు అదరణ మొదలు, ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదలుగాగల తెలుగుపుత్రిక లెన్నడును చదువుటయందు దా సక్తి నుండెడిది. సహాయనిరాకరణసభల కెన్నడును తప్పుక వెళ్లుచుండెడివారు. వీరినిశ్చలత కొనియాడవలసి. నిరడు సహాయనిరాకరణసందర్భమున కుమారులలో నొకరు వేటూరి సత్యనారాయణ బి. ఏ. గారు కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారముగా హైస్కూలులో నుపాధ్యాయుడవది వదలి నేమనినస్కూలులో ప్రవేశించి పనిచేయుచుండగా గ్రామములోని నిరాకరణవాదులతోపాటు సత్యనారాయణగాని శాస్త్రునిగాని అల్లుడు చందూరి రామమూర్తి గారిని మనుచుడు సాంబయ్యరావుగాని అరెస్టు చేసిరి. చివరవారిద్దరిని కేసు చేయవలెనని వదలిరి. ఆసమయమున వీరు చూపిన ధైర్యము కొంతము కొనియాడవలసి. కుమారుడు సత్యనారాయణగారు కడలూరునుండి వచ్చిన మూడుమాసములకు శాస్త్రిగారు ఉబ్బువాద్యిచే క్రమక్రమముగా జబ్బు ప్రబలమై వీరి ఆరుగురు కుమారులు కూతురు లల్లుడు, కోడలు, బ. శ్రువులు, స్నేహితుల సన్నిధినుండి వీరి ఆశ్వాససారము మారి నామస్మరణచేయుచుండగా తాము రుకూడా వారి నామస్మరణజేయుచు 9-2-23 తేదీని నాయంకాలము పరమవడించిరి. చిట్టిచిరగడియరకు మంచినీటి కలదు. వారిస్మరణ చేయుచునే యుండిరి వీరు మంచి ద్వా్యముగా ప్రతిక మంచుబట్టక 86వ వత్సరమున కాలభిర్యము నొందిరి. ఈ వైపుననున్న గొప్పపండితులలో నొకరివంటి రాజమును గోలపోయినందుకు మేమెంతయు చింతకొంచుచున్నాము.

(ఒకవిలేఖరి)

(206)

(సం) ఎస్. వ. రివ్యూ

విమోచములు విషయమై క్రమైంపగ విమోచము
 తుల్య కార్మికులకుపట్టి ఇబ్బందికలుగ చేసినయె అనంతరమై ఈ
 సమస్యను కార్మికులకు సుభవించిన కమ్యూనిస్టు తరీకీయము
 కొక క్రమేకాకాశాని నిలువించు విషయమై బహువిధముల
 విమోచములు అంగీకరించిన దై తేమయినయె అధ్యక్షులు
 ప్రకటించుచున్నారు.

చంద్రవత్సరము

1923-వ సం. ఏప్రిల్ నెల 17-వ తేది

మంగళవారము

ప్రాన్య, జర్మను సంరంభము

రూరుభాగము నాక్రమించి ప్రాచీనవారు జర్మనులను నిర్బంధించుచున్న దానిగ, నష్టపరిహారము రాబట్టుటలో వారికి విజయమును పొందజాలక బోయిరి. ఇందుకు కారణము విడితేమీ ప్రాన్య తనకు గల ఆయుధబలమును నమ్మి, జర్మనులను లొంగదీయట అవలీలయని భావించెను. సైన్య బలవిహీనులగు జర్మనులు ఫ్రెంచివారి సైన్య బలమునకు జడిసి, వారు కోరిన రీతిని బ్రవర్తించెదరని తలంచెను. ఇట్టిసమృద్ధము బలముగ నుండుటచేతనే, ఇంగ్లీషువారి హతమును సయితము ఫ్రెంచివారు పెడచెవిని బెట్టిరి. సైన్యబలమునకన్న యధికముగ నది వేరొకటి గలదని వారు గుర్తించుకొనిరి. రూరుగనులనుండి బాగును బలవంతముగ సంపాదించుట సులభమని వారు దలచిరి గాని, జర్మనులు వీరి యాజ్ఞలకు లోబడక సాత్విక నిరోధమునవలంబించెదరని తలచియుండలేదు. అందుచే జర్మనులలో నన్ని తిరుగులవారును తమతమ సహాయమును నిరాకరించినపుడు, ఫ్రెంచివారు మొదట తలపెట్టిన ప్రయత్నములకు విఘ్నముగలిగెను. ఆయుధబలము నిరుపయోగమయ్యెను. సాత్వికనిరోధమును ఇగ్ని పరుచుటకు వారు ముందు ప్రయత్నింపవలసి వచ్చెను. సాత్వికనిరోధమును తొలగించుటకును, ఫ్రెంచివారు ముఠాలు బలప్రయోగకడతి నవలంబించిరి. ఈ పద్ధతి దౌర్జన్యము నణగ ద్రొక్కుటకు కొంతవరకు బనికీవచ్చెను, సాత్వికనిరోధమును అణచివేయుజాలదను సత్యమును వారు గ్రహించకబోయిరి. సాత్వికనిరోధమును బలముచే నెదుర్కొనిన కొలదియు, జర్మనుల సత్వము ముంతిగట్టిపడజొచ్చెను. ప్రాన్యనందు వెనుక మంత్రికద విని వహించిన లూషరుగారు ఇంగ్లండుకు వచ్చి, వారి సహాయము సేతురుణమున వేడుటయు, సమాధాన సూచనల గావించుటయు బట్టి జూడ ఫ్రెంచివారి నిశ్చయము సడలుచున్నదా యని శంక బొడమును. లూషరుగారి పర్యటనము, ఫ్రెంచి ప్రజలలో యిహోహ గలిగించెను. సత్వరవిజయమును వాగ్దానముజేసి, ఆర్థాటములతో రూరునందు బ్రవేశించిన ఫ్రెంచి సైనికులకు అకజయము గలిగెనని ప్రజలకు దెలిసినయెడల, ప్రాన్యలో కలవరముదయింపక మానదు.

అందుచే, ప్రజల యాసంతృప్తిని బోధించుటకు ప్రాన్య ప్రధానమంత్రియగు పాంకేరుగారు ఆధయ మొసకవలసి వచ్చెను. లండను ట్రైము పత్రికకు వ్యాసను విలేఖకుడువంశీవార్త నిజముగ నెడల, ప్రాన్యనందు రెండుపక్షములు గలవు. అధ్యక్షులగు మిల్లరు రెండవవారు వారిపక్షము వారును తమకు గలిగిన అకజయమును గుర్తించి దానినుండి బ్రతుకొనమార్చుట నాలోచించుచున్నారు. మంత్రులుగ పాంకేరుగారును వారి పక్షమువారును సమాధానమును నిరాకరింపకున్నను, మరికొంత కాలము నిర్బంధపద్ధతుల నవలంబించిన లాభమేమయిన గలుగునేమోనని తలంచుచున్నారు. ఈ సమయమున వెనుకకునొవట ఆప

కీర్తికరమని వీరు భావించుచున్నారు. పాంకేరు పక్షమువారి సంకల్పము కొనసాగవలయుననిన, ప్రాన్య తన సర్వస్వమును ఇందుకొరకు నెడవలసి యుండును. జర్మనులు త్వరలో లొంగదరని తలంచి, స్వల్పయత్నములతో, తృప్తిజెందుటకు వీలులేదు. బెల్జియమును, ప్రాన్యను, తమ యాశల నన్నిటిని జర్మనుల సంపూర్ణాధిపత్యముపై ఆధారపరుచుకొని యున్నవి. తమకు గలిగిన నష్టమునంతను జర్మనీనుండి రాబట్టవలెను. మరల నెన్నడును జర్మనీ విజృంభించుట కవకాశము లేకుండ కట్టుదిట్టము లేర్పడవలయును. ఈ రెండు యుద్ధేతములును నెఱవేరినయెడల, ప్రాన్య, బెల్జియములు రెండును నిరాశ జెందుననుటకు సందియములేదు. ప్రస్తుత స్థితినిగూర్చి యోచించుటకు ప్రాన్య, బెల్జియము మంత్రులు సమావేశమయిరి. నష్టపరిహారమును గూర్చి జర్మనీ యనుకూలముగ సూచనల గావించుటకు, నిర్బంధవిధానమును తీవ్రముగ నవలంబింపవలయునని, మంత్రులు నిశ్చయించిరి. తీవ్రనిర్బంధముల స్వభావ మేదియో తెలియలేదు. కాని, జర్మనీ తనబాకీని చెల్లించిన కొలదియు రూరుభాగమును క్రమముగ వదలివేయవలయునని, మంత్రులు నిశ్చయించినటుల తెలియుచున్నది. రైసుభాగమును శాశ్వతముగ నాక్రమించుట యసంభవమని, ఫ్రెంచివారు గ్రహించియుండురు. నష్టపరిహారమునంతను జర్మనులెచ్చినగాని, రూరును ఫ్రెంచివారు ఎంతమాత్రము విడనాడరను సంగతిగూడ వెనుక బట్టినది. మొత్తముమీద ఫ్రెంచి బెల్జియం మంత్రుల నిశ్చయములో కొంత రాజీస్వభావముగ నుపించుచున్నది. కాని, పాంకేరుగారు తమ యుపన్యాసమునందు విక్రమ నుమాత్రము విడువలేదు.

ఫ్రెంచివారు నిర్ణయించిన నష్టపరిహారముతో అసంభవమగు మొత్తములని ప్రాజులంగీకరించి యుండిరి. ఈ మొత్తములకు దోడుగ, రూరు ఆక్రమణముకొరకు ఫ్రెంచివారి కగుచున్న విశరీత ధన వ్యయముగూడ, వారు రాబట్టవలసియుండురు. ఆక్రమణకాలము బెగిన కొలదియు, ఫ్రెంచివారి వ్యయమును అధికమగుచుండును. నష్టపరిహారము నకు దోడు, ఆక్రమణమున కగు ఖర్చుల నన్నిటిని రాబట్టుట కెన్నడయినను వీలగునా? బ్రిటీషు వారు సాధ్యాసాధ్యముల నెక్కుడు బాగుగ గుర్తెరిగిన వారగుటచేతనే, ప్రాన్య తలపెట్టిన దుస్సాధ్యముగ కార్యముల నామోదింపకబోయెను. ఇంగ్లీషువారికిని తమకును గల తీవ్రవిభేదములచే, వారిలో చర్చ గావించుటకు ఫ్రెంచి బెల్జియము మంత్రులు మానుకొనిరి. ఇంతవరకును అవలంబించబడిన నిర్బంధములకన్నను, నూతనముగ నవలంబింపబడెడి తీవ్రనిర్బంధవిధానము జర్మనుల నెక్కుడుగ లొంగజేయునా? ఫ్రెంచివారును బెల్జియమును ఎటుల దలచినను, ఇతరులటుల భావింపజాలరు. నూతన నిర్బంధములు గూడ విఫలమగునని వారు తలంచుట సహజము. ఫ్రెంచివారు రొంపిలో నిదుర్కొనిరి. వెనుకబోయిన అకీర్తి గలుగును. ఇందువలన భావచేతులగు ఫ్రెంచి ప్రజలలో గొప్పకలవర ముదయించును. అటులగాక, ఇంకను తీవ్రనిర్బంధవిధానమునే కొనసాగించుచో, అది విఫలమగుటయు, నష్టపరిహారము రాబట్టుట కల్లయగుటయు, తటస్థించును. ఎటువోదమనినను ప్రాన్యనకు యిబ్బంబులే గలుగును. ఫ్రెంచివారిస్థితి యిటులుండ, జర్మనుల నిరోధముంకను పడలేదు. బాగుపప్పును చెల్లించవలయునని జర్మను లాజ్ఞాపింపబడిరి. వారు చెల్లించక బోవుటచే, చెల్లించవలసిన వాయిదాను 15 తేదివరకు వెంచిరి. ఆ వాయిదా గడచినను, జర్మను లు ననుచు చెల్లించరయిరి. ఇందుకొరకు వెనుక

నిశ్చయింపబడిన రీతిని నిర్బంధములు ప్రయోగింపబడనట. కాని జర్మనులు వీనికి లొంగదరని దోచదు. గనులనుండి బాగు నధికముగ దీయగూడదనియు, అత్యవసరమగు పనులకు సరిపోవునంత వరకు మాత్రము బాగును దీసి ఫ్రెంచివారికి బాగు దొరకకుండ జేయవలయుననియు, గనుల వారు నిశ్చయించినటుల తెలియుచున్నది. జర్మను యజమానులును, కార్మికులును, గలసి సమావేశమయిరి. ఈ సమావేశమునకు అన్నిపక్షముల వారును విచ్చేసి, సాత్విక నిరోధమును తుదివరకు దీక్షతో కొనసాగింపవలయునని నిశ్చయించిరి. రాజీ జరుగుటకు ముందు, ఫ్రెంచివారు ఆక్రమించిన భాగమునంతను వదలివేయవలయుననియు, ఆక్రమణమువలన, గలిగిననష్టమును జర్మనులకు ఫ్రెంచివారి సగవలయుననియు, ఖయిదీలను విడుదలజేయవలయుననియు, ఆక్రమింపబడిన భాగమునుండి వెడలగొట్టబడిన వారిని మరల రప్పించవలయుననియు వీరు తీర్మానించిరి. తుదివరకును నిరోధమును విడువగూడదని జర్మనులు నిశ్చయించుటచే, ఫ్రెంచివారు గూడ తుదివరకు పోరాడవలసి యుండురు. సాత్విక బలము, ఆయుధబలములు రెంటిలో నేది జయించునో నిర్ణయముగాగలదు. ప్రాన్య జర్మను సంరంభ పర్యవసాన మెటులున్నను, యూరపు హృదయము నందు పరివర్తనము గలిగించుట కీసందర్భ మొత్తయు తోడ్పడగలదు. పశుబలమున కన్నను ప్రబలమగు నిరోధనాధిపము వేరొకటిగలదని గాంధీమహాత్ముడు తేటపరచిన సత్యము, యూరపునకు గోఛరింపగలదు.

ఈ సంగతిని సాశ్వాత్యప్రపంచము గ్రహించుట యవసరము. బలప్రయోగమువలన సర్వకార్యములును నెఱవేరునను నమృతముండుటచేతనే, ఆయుధబలమును వెంచికొనుటలో జాతులన్నియు పోటీపడజొచ్చెను. బలమధికముగ గల జాతియే అందరిను వెలిపరుచుకొన గలదని తలంపబడెను. న్యాయ, ధర్మ స్వాతంత్ర్యములకు చోటులేదని దోచెను. జర్మనులు స్వీయబలాధిక్యమును నమ్ముకొని, పరులపై విజృంభింపజూచిరి. జర్మనుల విజృంభణము నణగద్రొక్కుటకు, ప్రపంచజాతులన్నియు ఏకము గావలసివచ్చెను. జర్మనుల దురాశ యణగిపోయినను, వెనుకటిపద్ధతులును వెనుకటి నమ్మకములును దొలగిపోవలేదు. యుద్ధము లంతరింపవలయు నను నమ్మకము ప్రపంచమునందు వ్యాపించుచున్నను, యుద్ధములతో యూరపునకు నైతికము వినువెత్తినను, కలహబీజము లంతరింపవయ్యెను. అందుచే నానారాష్ట్రసంఘసభల జరిపినను, అంతర్జాతీయ సమావేశముల జరిపినను ప్రయోజన మగుపడుటలేదు. ప్రాన్య జర్మనీకల హమును నానారాష్ట్రసంఘము పరిష్కరింపజాలదా? నానారాష్ట్రసంఘమున ప్రధానసభ్యురాలగు ప్రాన్య, నానారాష్ట్రసంఘ నిర్ణయము నేల సంగీకరింపగూడదు? ముఖ్యసభ్యులకే దానియందు నమ్మకము లేనపుడు ఇతరుల కెటులుండును? యుద్ధము లంతరింపవలయుననిన, పశుబలనిరకత ప్లేడగావలయును. సాత్వికనిరోధ ప్రయోజనమును యూరపు గుర్తించుచో, యూరపునందు గొప్పమార్పు గలుగుననుటకు సందియము లేదు. పశుబలావశ్యకత తిరిగిపోవును. అప్పుడుగాని యుద్ధములంతరింపవు. సాత్వికమార్గముల పటిష్ఠత గూర్చి ప్రపంచమును ప్రబోధింపగలిగిన భారత వర్షము, ఈ సమయమున చలించని విశ్వాసము జూపుచో, స్వీయశ్రేయమును మాత్రమే గాక, లోకకళ్యాణమునుగూడ చేకూర్చగలదనుట నిశ్చయము.

అనన్యతనభలు

మితవాదప్రముఖులు అనన్యత దెలుపుట లోను, అనన్యతనభల గావించుటలోను దిట్టలు. ఉక్కుపన్నును నిరసించుటలో, వీరే మాత్రము వెనుదీయుటలేదు. వీరి యభిప్రాయములతో వార్తలు నిండుచున్నవి. బొంబాయి ప్రెసిడెంసీ సంఘమువారి యాజమాన్యమున జరిగిన యనన్యతనభలో, అధ్యక్షులగు సెల్వాగారేమి, నటరాజను గారేమి, ఉక్కుపన్నును తీవ్రముగ ఖండించిరి. రాజ ప్రతినిధిగారు నాల్గూర్పు తన ఆసాధారణాధికారము నుపయోగించి శాసనసభా తీర్మానములను తలక్రిందుల చేయుట అన్యాయము; యు, బాధ్యతాయుతికరిచాలనమున కిది విరుద్ధమనియు, ఈ సభలో తీర్మానింపబడెను. కే.యార్.య. బారమున సభ్యులగు సింగ్లండుకు వెడలుచున్న సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులగు కామతుగారు, మితవాదుల వీడ్కోలుపు సభలో ముచ్చటించుచు ఉక్కుపన్నును గూర్చి తమ యాక్షేపణను బలముగ చెల్లిపిరి. కాని, ప్రస్తుత దుస్థితినుండి బయల్పడుటకు మార్గమేది యను విషయమై వీరు వెనుకడుగువేయుచున్నారు. రీడింగుక్రభువుగారి సద్భావమును గూర్చి మాత్రము కామతుగారికెట్టి సందియము లేదట. రీడింగుక్రభువుగారి సద్భావములతో దేశమున కేమిపని గలదు? పర్యవసానమే వారికి గావలసినది. శాసనసభ్యుల రాజీనామావలన ప్రయోజనములేదని, వీరి యుద్దేశము, ఇక యనలభింపవలసిన మార్గమేమి? శాసనసభలనే నమ్మకొనవలయునని వీరు సలహా నిచ్చుచున్నారు. బొంబాయిసభ కధ్యక్షుతి వహించిన సెల్వాగారికి మాత్రము, క్రభుత్వమువారి సద్భావమునందు నమ్మకములేదు. కాని వీరయినను, ప్రస్తుతస్థితి నుండి దిష్టించుకొనుమార్గ మేదియో జూపరయిరి. సభా తీర్మానమయినను ఎట్టి సూచన గావించ దయ్యెను. మితవాదులును శాసనసభ్యులును ఇంకను తీర్మానములతోను అనన్యత సభలతోను కాలము గడుపుచున్నారు. ఫలప్రదమగు మార్గముల సరయుటకు వెనుదీయుచున్నారు. కాని ఎన్ని విధముల యోచించినను, దేశముకీ సహాయ నిరాకరణము దప్పు వేరుమార్గము గనుపించుట లేదు. మితవాదులు మెలగినను, శాసనసభలవైనను సంస్కరణలు లవైనను భ్రమదోలగిన వారందరును, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తమ ప్రయత్నముల నన్నిటిని వినియోగించుట ధర్మము. ఉక్కుపన్నును నిర్మించిండువలన, క్రొత్తగలగిన వింత ఏమియులేదు. పరిపాలనా స్వభావమున కిది యనుగుణముగ నున్నది. ప్రస్తుత పాలనావిధానము తొలగి స్వరాజ్యమునకు చోటిచ్చిన గాని, నిరంకుశత్వ ముంతరింపదు. ఇప్పటికియినను, నీ సంగతిని గ్రహింపలేని వారిని జూచిన ఆశ్చర్యమగును.

స్వాతంత్ర్య నిరోధము

జార్జి జోసెఫ్ గారు తిలకుస్వరాజ్యనిధిని వాలంటీరులను ప్రోగుజేయుటకు గావించుచున్న ప్రయత్నములు ఫలపరుగుచున్నట్లుల అధికారులగుండగుంచిరి. మధురజిల్లాలో కొన్ని తాలూకాలలో సభలజరుపగూడదని క్రమిసెల్లప్రోసీజరు కోర్టు 144 సెక్షనుక్రింద వారపై మొక సీషేధపు టుత్తరువును, మధుర ఫస్టుక్లాసు మేజిస్ట్రేటుగారు జారీ చేయించిరి. ఇట్టి ఉత్తరువులవలన, కాంగ్రెసు తీర్మానమును సఫలపరుచుటకు ప్రజల కెక్కువప్రోత్సాహము గలుగుట నిశ్చయము. గోదావరిమండల అధికారి ప్రయోగించిన నిర్బంధపు

టుత్తరువులవలన, తిలకు స్వరాజ్యనిధికి చందాలెటుల త్వరితముగ చేరెనో, మధుర జిల్లాయందును అటులనే జరుగునని తలంపవచ్చును. స్వాతంత్ర్య నిరోధముల గాంచి వెలగొందక, భారతీయు లెల్లరును కాంగ్రెసు కోరినధనమును శాంతి సైనికులను త్వరితముగ సమకూర్చుట యవసరము. నిర్బంధములకు జెప్పదగిన జవాబిదియే. గుజరాతు నాయకులగు ఇందులాల్ యాగ్నికు గారిపై ఒక సంవత్సరము శిక్ష విధింపబడెను. యాగ్నికుగారిని నిర్బంధించుటచే, గుజరాతు నిశ్చయము మరింత బలపడెననియు, ఇదివరకు జేరిన వేయిమంది వాలంటీరులతో గుజరాతు శాసనోల్లంఘనము నారంభించుటకు సిద్ధపడినదనియు, ఇతరరాష్ట్రములు వాయిదా కోరినను గుజరాతుమాత్రము వెంటనే ఈపనిని ప్రారంభించుననియు, యంగు ఇండియాపత్రిక ద్వారా తెలియుచున్నది. గుజరాతునందు జూపబడెడి యుత్సాహమే, ఇతర రాష్ట్రములందును వ్యక్తముగాక నూనదు. అధికారు లిందుకు చాలవరకు తోడ్పడుచున్నారు. వివిధ రాష్ట్రములందును స్వాతంత్ర్యనిరోధమునకు బూని, వీరు శాసనోల్లంఘనమున కనుకూలమగువా తావరణమును ఏర్పరుచుచున్నారు. అందుచే నింత విషయమై విచారించ నవసరములేదు. కాంగ్రెసు తీర్మానములను వెంటనే నిర్వహించుటకు ప్రజలు నడుముగట్టవలయును. గయా కాంగ్రెసు పిలుపును పూర్తిజేయుటకు గడు వికను పండ్రెండు దినములుమాత్రమే గలదు. ఈ కొలదిదినములలో, ప్రజలు పాటుబడి ఆత్మగౌరవమును దక్కించుకొనుట యత్యవసరము. అధికార నిర్బంధములు తమ నిశ్చయమును మరల్చజాలవని, వారు కార్యరూపమున వెల్లడిజేయుగలుగుచో, స్వచ్ఛాజ్యము త్వరలో సిద్ధించుట కాటంకము లుండ నేరవు.

టాంగనయికా భారతీయులు

ఆఫ్రికాలో నే భాగమును గాంచినను, భారతీయుల కష్టములకు అంతులేకున్నది. టాంగనయికాలో భారతీయులు సహింపలేని పన్నులను విధించిరి. క్రొత్తలైసెన్సులు లేకుండ వ్యాపారము జేయుటకు వీలులేదని, క్రభుత్వమువారు ఉత్తరు విచ్చిరి. భారతీయులు తమ అంగడులను మూసివైచిరి. వ్యాపారము స్తబ్ధిచియున్నది. భారతీయులెంత మొరలిడినను కలోనియల్ సెక్రటరీ గారు మానముదాల్చియున్నారు. క్రొత్తపన్నులు భారతీయులను విశేషముగ బాధించును. ఇందునుగూర్చి గవర్నరుగారు వైయధికారులకు దురభిప్రాయములను తెలిపియున్నారు. జర్మనల పలుబడిక్రింద సిభాగ మున్నప్పటికన్న, ఇప్పుడు భారతీయులభార మధికమయ్యెను. అక్కంటు పుస్తకములను ఇంగ్లీషుభాషలో నుంచనలయు నని నిర్బంధించుటవలన, భారతీయులు వర్తకము సలుపజాలరు. భారతీయులలో విశేషముమంది ఆంగ్ల భాష రానివారు గలరు. కలోనియల్ ఆఫీసువారు తమ కష్టములను నివారించనిచో, టాంగనయికా భారతీయులు తగు చర్యదీసికొనక దప్పదని, తంతి వార్త వచ్చిరి. కలోనియల్ ఆఫీసువారు వివేకముతో మెలగెదరని దోచుక. ఇందు కొక్కమార్గము గలదు. భారతీయులు స్వవేశమునం దేమి, విదేశములం దేమి, అన్యాయమును సహింపక, ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుచు, ఎట్టిబాధలకయినను నోర్చుటకు సంసిద్ధులైనపుడు, వారి బాధలన్నియు దొలగి స్వాతంత్ర్యము తప్పక సిద్ధించును.

స్థానిక వార్తలు

చెన్నైలో ఆరోగ్యము:—ఏప్రిల్ ౧౭ న 14 వ తేదీతో ఆంధ్రముండినవారమున చెన్నైలో నగరమున వెయ్యింటికి 35. 4 మందిచొప్పున మరణించిరి. 19 గంటకి మహావికాసమొకను. 9 గురు మరణించిరి. ఇతర జ్వరములకల్ల 36 గురు మరణించిరి కాళ్ళరేవను హెల్తు అఫీసు (కలెంటుమెన్సూరు)

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ:—ఈ ఫార్మసీ వారిచే ప్రకటించబడిన నూతనసంకల్పరీక్షై సంకలనము. ఇందు ఆంధ్రభిమిగ పంచాంగములును, ఇంగ్లీషు తేదీలును, ఫార్మసీ మందుల వివరములును చక్కగ ముద్రింపబడినవి. వ్యవసాయకులకు ఒక అవసరపుబంపులు వ్రాసికొనిన దైరి అచిరముగ బంపబడునని తెలియచున్నది.

ఒక పోర్చుగు మరణము:—యస్. వి. ఆర్. పోర్చుగీసునుబిచ్చెరిన తిరువేంగళం ఆన పోర్చుగు 12 వ తేదీన రైలుక్రిందపడి మరణించెను. నేమనెందు నిజమనిబండిలో క్యాబియరు పోవుచుండ ఆరినికి వేషీటు అందిచ్చుటకు ఈ పోర్చుగు బండిపై క్కెను. బడి దిగునవుడు కాలుకాం కట్టాడై పడుటచే అధిమగ గాయములు అగిలెను. కంటి నె ఇతిడు జనరలుహాస్పిటలునకు తీసికొనిపోబడెను. అదివారము మృతిజెందెను. నిన్నిసాయంకాలము ఇక్కొక్కరుజరిగెను. సాక్షిమును వినిపిరువార రైలుక్రిందపడి అధిమగ గాయములు తగులుటచే ఇతిడు మరణించెనని పంచాయితీదారులు తీర్పు చెప్పిరి. నేమనెందు నిలువని బండిలో నుండువారికి కాకితముల నందిచ్చుటకు పోర్చుగు నేమనెమార్పు నియమించుట తప్పని పంచాయితీదారులు అభిప్రాయపడిరి.

విలింగుడను సమాకారసంఘము:—ఈ సంఘము వారి రెండవ సాంవత్సరికొత్తసము నిర్వహించుకాలము ప్రాజెని నందలి సెంటునరివాలులో జరిగెను. పబ్లిసిటి అక్సీసురు డి. అనుకా నందపిల్లెగారు అధ్యక్షుతిహించిరి. సంఘమువారు చేసినసన్నితెలుపులు కార్యదర్శి కడచినసంవత్సరపు నివేదికమును చదివి, పిమ్మట సమాకారసంఘముల శీత ఇన్వ వెక్టరు క. నారాయణ సామి మొదలి గారు సమాకార సంఘముల విలని లాభియగురించి ఉపన్యసించిరి. నిమ్మజాతుల అభివృద్ధిగురించియు బాలభటోద్యమము గురించియు ఉపన్యాసము లివ్వబడెను. నిమ్మజాతులకు చేరిన ఆర్. శ్రీనివాసగారు పిమ్మట ఉపన్యసించుచు స్వయం కృషిపై ఆధారపడియుండుట శ్రేష్ఠమని చెప్పి, అభ్యుత్థులు కడిపట ఉపన్యసించుచు నిమ్మజాతులు అభివృద్ధి చెందవలయుననిన కామేశ్వరపడి వృద్ధికిరాలయను నని యు అవని మిగుల సులభమనియు చెప్పిరి.

మదరాసు శాసనసభ

బ్రాహ్మణులు వెడలనెల? దివానుబహదురు సెవలి కటాభిరామారవు గారు (మదినపల్లి) ప్రతికల కల్లువాసి. బ్రాహ్మణులు మదరాసు శాసనసభ కధ్యక్షింపవలెనా, మాడదా, యను విషయమై ప్రతికలయందు చర్చజరుగుచున్నది. శాసనసభలో, ప్రతికలయందును దాదాని యోగ్యతను బట్టిమాత్రమే చర్చింపబడుట దేశమునకు శ్రేయోదాయకమని నేను తలంచుచున్నాను. ఈ రాజధానిలో బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులను రెండు తెగలుండుటయు, బ్రాహ్మణేతరులు, వారె చెప్పకొననటులు. "అధికారపక్షము"నం దుండుటయు బ్రాహ్మణులు కధిలేక శాసనసభయందు ప్రత్యక్షులగుచున్నారు. ప్రస్తుత సభ్యులలో బ్రాహ్మణులెక్కువని శాసనసభయందు దర్శిని సంతృప్తిని నుండును. వీరివలన దేశమునకు శ్రేయము కలుగదు. ప్రత్యక్షులపక్షము సాంఘి సాంకేయమును సమసరిగాక రాజకీయాభిప్రాయముల ననుసరించి యుండవలెను. ఇట్లుంటుటకు బ్రాహ్మణులు శాసనసభలలో ప్రవేశించక వెలుపలనుండుటయే యుక్తము నుండును. వారు శాసనసభలో నుండునంత కాలము, ఇంతో ప్రత్యక్షపక్షమే పులుకు విలంబించు. కనుక బ్రాహ్మణులు అభ్యుద్ధులుగ నుండక బ్రాహ్మణేతర శాసనసభయందు ప్రవేశించుటకు సూచించుట బ్రాహ్మణులవిధి. ఇది ఆసహాయవాదముగాక సమాకారవే యగును. కొందరు భ్రమపడునటుల నీవలన ఆసనము హెచ్చుటకుమాత్రగ అన్యోన్య మైత్రియు, భిక్షభక్త్యమును గలుగునని నేను తెలుసుచున్నాను.

మార్చి 16 వీడియో:—మహమ్మద కారేఖ ఇతిగమన
మహమ్మద ఇందియానులిగాన మహమ్మద కరీఖ కరిఖ
మహమ్మద.

దేశీయ వార్తలు

స్వరాజ్య పతాక సంరక్షణము

మధ్య రాష్ట్రములలో మహాత్మా హము
తపస్వీసుందర లాలు గారు భోజనము మాని వేసిరి

గయాకాంగ్రెసు మహాసభ వారి తీర్మానము

ఏప్రిల్ 30 వ తేదీలోగా 25 లక్షల రూపాయలను 50 వేల మంది వలంటీరులను చేర్చవలెను

నేను 17 వ తేదీ ఇక పదమూడు రోజులు మాత్రమే

ఆంధ్రసోదరులు చురుకుగా పనిచేసి రాష్ట్రమునకు పేరు తేవలెను

గోదావరిమండల కాంగ్రెసుసంఘసభ

22 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు కాకినాడలో తప్పక జరుగును

పశ్చిమ గోదావరి మండల సభ

నేడు భీమవరములో ప్రారంభమగును

జేతభక్త కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు మున్నగు నాయకులు

రేపు ఉదయమునకు భీమవరము చేరుదురు

శ్రీయుత సుందరలాలుగారు

కారాగృహమున వస్తువడి యుండుట

18 వ తేదీ మొదల తీర్మానము భోజనము మానివేసినను
దండి బట్టలుపూర్వముగా శ్రీయుతగారు చెలరేకున్నది. ప్రజల
లో నాందోళన కలిగించుచున్నది. త్వరలో లాలుగారిని సంద
ర్శించుటకు కాంగ్రెసు ఉద్యోగులు ప్రయత్నించుచున్నారు.

సుందర్యనము

18 వ తేదీ ఉదయమున చిరుబొంబిల్ల, శివసాదవర్మ
గారు లాలుగారిని సందర్శించిరి. వారు చెరసాలవల్లగా, మీ
నేరేమి? ఎందుకొకటిమీని నూపర్చుంటు వానినడిగెను. లాలు
గారే భోజనము మానివేసిరో తెలియగోరవని వారనిరి.
అదిగోలాలుగారిని నడుపుట నూపర్చుట వెడలిపోయెను.
లాలుగారిపట్టికి వచ్చి.

లాలు:—కాగారు మీరేమి ఆడితిరి?

వర్మ:—మీరేల భోజనము మానితిరి?

లాలు:—నేను నా మామూలుదుస్తుల చచ్చిటిని ధరించు
టకు నూపర్చుంటు ఆధ్వర్యము చెప్పలేనుగాని నాస్వరాజ్య
పతాక చిహ్నము నూడ దీసికొనెను. నాదుస్తులకు తీసి
వేయించువు డిటులచేయుట దుస్సహమగు నవకతియని నా
అభిప్రాయము. నాకు వైద్యుడును నిచ్చినచో ఆపుదాచివచ్చి
మను తీసికొనిన నాకింత విచారము కలగదు. గాన నేను
భోజనము చేయుచు 18 వ తేదీ ఉదయమున కేళభము చేసితిరి.
నేను భుజించున బలపామునూడ చేయను. మొన్నటి విచారణ
కాలమున నే నా చిహ్నమును ధరించుటకు పోలీసు లంగీకరిం
చిరిగాని మరల చెరసాలకు రాగానే లాగివేసిరి. రేపు మరల
నేను దానిని కోర్టులో ధరించుటకు వారు నా
కిచ్చిన దాని గాని నేను మాత్రము భోజనము
చేయను. 48 గంటలలో 7 పాములు తగ్గిపోయిరి. 7 పాములు
గాని శిరీషే ముక్కిరించిపోయినను సరే నేను భోజనము
చేయను. చిరు దానిని నాకిచ్చివుడు నేను పండ్లుపాలు మాత్ర
ము పుచ్చుకొందును. కల్యాణత్యాగమును గూర్చి ఎల్లవా
రిను మహాత్మాభావాన్నివారి ఆజ్ఞలకు బద్ధులు కావలెను.
చిరాయుత్తరపుట తిరుగులేదు.

పిల్ల:—నాగ్రామంలో ఆంబాల్యారు, కాలివరమగారు
మున్నగువారిని కల్యాణముతో గూడ 18 వ తేదీ ఆరెస్తు
చేసిని తిరిగివార్త పుచ్చించున భగవాన్మగారు 14 వ తేదీ
రాత్రి నాగ్రామము వెళ్లిరి.

వర్మ:—ఇక చెప్పకలసిన దేమైన కలదా.

లాలు:—ఏమియును లేదు.

మన:—సుందరలాలు నీవీక మాటలాడకుము రమ్మ

(వేయిబట్టి లాగెను.)

లాలు:—నే నేటి ఆజ్ఞ సత్కరింపరాదు. మీరు కేరగా
పనిచేయును.

సుందరలాలుగారికి శిక్షవేసినచో వారివెంట చెరసాల కేసు
టకు సంబంధించి కలంటిముఖ సిద్ధముగానున్నాడు. నాయకుని
పట్టు పట్టుధంగు భక్తి విశ్వాసము అన్నచో నాయకుడు చెంత
లేకుండిన కేమి. అతని యాజ్ఞల నెవ్వెప్పుడు కర్తవ్యమును ధర్మ
మును వాడు నున్నాడు. (హిందూ)

శ్రీమాన్ జూరి జోసెపుగారు

మధురలో స్వాగతము

చెరసాలనుండి వచ్చిన పిమ్మట జోసెపుగారు రిడివరకు
మధురకు రావందున ఘనముగ స్వాగతమును సన్మాన ప్రతీకమును
తిలకునడికి 2800 రూపాయలను పొరులు వారికి సమర్పించిరి.

జోసెపుగారికి నోటు

తిరుమల, శం, పెరియాళ్వరం, డిండిగల, నల్లపేట
తాలూకాలలో మీరెచ్చటను రెండునెలల కరకును సభలుచే
యకూడదు ఆధ్వర్యత వహించకూడదు ఉపన్యసింపకూడదు 4
గురికంటె మెచ్చుమండిల సభలకు వెళ్లకూడదు అని 14 వ
తేదీని ధర్మకాను మేజిస్ట్రేటు కేలనాయకుగారు జోసెపుగారి
కి 144 క్రింద నోటీసుపంపెను.

జోసెపుగారి నోటీసు

నోటీసువైని జోసెపుగారు రిటులవ్రాసిరి. "నాకు నోటీసు
అందిరి నేను నేడు టిడియనుకు వెళ్లి నా పూర్వమిత్రులగు
కల్లూరులను కలిసికొని వాంఛ్యసింపిన క్రమశిక్షకు వారి శిక్ష
నందించవలసింది. ఇప్పుడందులకు దీనివలన సభ్యంతరము కలిగినది.
ఇక నేను తిఖిరూపు. మన వారి సభిసందించుచు దాని నకలును
మేజిస్ట్రేటుకుగూడ పంపెదను.

గోదావరి మండల కాంగ్రెసు

సంఘసభ

22 వ తేదీని కాకినాడలో జరుగును

గోదావరిమండల కాంగ్రెసు సంఘసభ 22 వ తేదీ మ
ధ్యాహ్నము 2 గంటలకు తప్పక కాకినాడలో జరుగునని స్పష్
టములేఖి తెలిపెను. (తంతివార్త)

రంగూను కిరణనాయకులకంపెని పనివారలసమ్మె

రంగూను కమిషనున పన్ను ఎవానియంగు ఆయిలు
శీల్పినికంటె సనిచేయువారి సమ్మె 16 వ తేదీతో అంతమొంది
యిందలసినది కాని 15 వ తేదీని నూరుమంది కార్మికులు డిస్కీ
నుచేయుదెరిసి తెలియుటచే కార్మికులందరు కమానేకమై కార్మి
కులు డిస్కీనుచేయుదెరిందులకు పనులయందు చేకూడదని
ప్రభుత్వమువారు పథ్యవర్తుల నేర్పరుపవలయుననియు తీర్మా
నములు గావింపబడిన. 16 వ తేదీన కార్మికులు పనులయందు
జేరుటకు ఆ గీకరించినయి 17 వ తేదీన కార్మికుల ఇబ్బందుల
కలదుమై కంపెనిఆధికారులు కలిశింతుటకు అంగీకరించినయి
ఈవరకులపై రాజీవదిచినయి కార్మికులు పనులయందు ప్రవే
శించెనని ము వెనకవచ్చిన తంతివార్తలవల్ల తెలియుచున్నది.

భారత కాంగ్రెసు నాయకుల రాక

22 వ తేదీని చెన్నపురిచేరెదరు

శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారి, శ్రీయుత జేవదాసు
గాంధీ, శ్రీయుత రాజే ద్రపసాదు, శ్రీయుత గంగాధరరావు
జేకపాండిగార్లు 22 వ తేదీని చెన్నపురి చేరెదరు. (దవిడ
రాష్ట్రమును నాలుగు దినములుమాత్రమే సంచారము చేసెదరు.

22 వ తేదీ చెన్నపురి.

23 ,, మధుర.

24 ,, తిరుచనాపల్లి.

25 ,, ఈరోడు.

పిమ్మట కేరళరాష్ట్రమున కేగెదరు. (హిందూ)

గయాకాంగ్రెసు తీర్మానములు

ద్రవిడరాష్ట్రమున జరిగినవి

1,47,35 గురు సభ్యులును 561 మంది

వలంటీరులును చేరిరి

ఆంధ్రరాష్ట్రమున కేమిపనిజరిగినది?

1923 ఏప్రిల్ 9 వ తేదీవరకు చెన్నపురి నగరమునగాక
తక్కిన 18 జిల్లాలలోను 1,47,35 గురు సభ్యులును 561 మంది
వలంటీరులును చేరిరి కార్యదర్శి ప్రకటించెను. తిలకునడికి చేరిన
భవమునుగూర్చి శ్రీయన్ కస్తూరిగంగాయ్యగారు ప్రతిదినము
ను హిందూత్వలో ప్రకటించుచునే యున్నాడు. ఆంధ్ర
రాష్ట్రమున ఆయామండలములవారు చేర్చవలసిన సొత్తులను
చేరిన మొత్తములను స్వరాజ్య ఆంధ్రప్రతిక మున్నగుపత్రికలలో
రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు కార్యదర్శులే ప్రకటించుటలేద? అట్లు
చేసిన రాష్ట్రీయవారికి ప్రోత్సాహము కలగగలదు. ఏప్రిల్ 30
వ తేదీ గడువుసమీపించినది. చురుకుగా పనిచేయవలెనని ప్రము
ఖుడగు నొక అసహాయవాది మాట్లాడునెను.

మండలము	సభ్యులు	వలంటీరులు
1 చెంగల్పాటు	828	48
2 దక్షిణఆర్కాడు	680	52
3 ఉత్తర ,,	1746	5
4 ,, తంజావూరు	1942	11
5 దక్షిణ ,,	1457	36
6 తిరుచనాపల్లి	2014	40
7 పుదుక్కోట	150	2
8 ఉత్తరమధుర	1290	93
9 దక్షిణ ,,	1191	77
10 రామనాడు	947	67
11 తిరునల్వేలి	694	44
12 నేలం	716	42
18 కోయంబుత్తూరు	1080	40
	147,35	561

శ్రీబులుసు సాంబమూర్తిగారు

దేవరాపల్లికి వెళ్లెదరు

ఈనెల 22 వ తేదీని సాంబమూర్తిగారు కాకినాడనుండి
బయలుదేరి 23 వ తేదీ ఉదయమున దేవరాపల్లిచేరి అచట
నాటియవిద్యాలయ వార్షికోత్సవసభ కధ్యక్షతవహించెదరు.

ఒక ఉన్నత్రుని పిచ్చివ్రాతలు

సయ్యదు మహమ్మదు మహ అను పేరుగలవా డొకడు
మొదలరావారు పోలీసు నూపరించెండ్లెంటున కొకవిచిత్రమును
జూబు వ్రాసెను 1912 సంవత్సరము డిల్లీలో రాజ్యపరిషత్ వా
ర్షికు ప్రభుత్వగూర్చి బాంబువేసినవా రెనో రెనట్ తెలుసు
ననియు నిజము రాష్ట్రమునందలి మహాబూబు వగ్గరు జిల్లాలో
వగ్గి గ్రామమున ఆబాంబు తయారు చేయుచుండెనియు ఆగ్రామ
ముననే బాంబు వేసినవాడు దొరకగలరనియు సయ్యదు మహా
మ్మదు ఇవాట గారు వ్రాసిరి. ఇట్టివాలులే పోలీసు నూపరించెం
డ్లెంటునకే గాక మరికొందరు అధికారులకు కూడ పంపబడెను.
పోలీసువారు తగువిచారణ సలిపి ఈలేఖల వ్రాసినవానిని పట్టు
కొన గలిగిరి. అతనిపద్ద ఇట్టిలేఖలవ్రాతలే మరి రెండు దొరకెను.
ఇతడు తనలేఖలయందు తెలిపిన విషయములు అసత్యములనియు,
నిరాధారములనియు తెలియచున్నది. ఇతడు ఉన్నత్రుడనొకడ
లేమియును.

భారత కాంగ్రెసు నాయకుల రాక

శ్రీయుతులు రాజగోపాలాచారి, దేవదాసు, రాజేంద్ర ప్రసాదు దేశపాండి గార్లు

ఏప్రిల్ 22 వ తేదీని చెన్నపురి చేరెదరు 22 న చెన్నపురి నుండి 23 న బయలుదేరి ద్రవిడ కేళ రాష్ట్రముల కేగెదరు

బ్రిటిషు ప్రభుత్వపునాదిని

త్రవ్వట

రాజప్రతినిధిగారి ఉద్బోధనము

గొప్ప పౌరసభ

బొంబాయి, 16:-- బొంబాయి రాష్ట్రమునందు మాజీ ముఖ్యమంత్రి నీ సాయంత్రము ఉద్బోధనమున కనమృతి దేవులు బట్టగొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. గౌ. ఫిరోజు సెత్తా గారి ప్రభుత్వము వహించిరి. ఈ సభయందు చాలమంది మిత్రుల ప్రభులు పాల్గొనిరి. ఎన్. ఎల్. జోషి, ఎల్. బాబాయిరావుగారు, శ్రీరాజు, పురుషోత్తమరావు గార్లు అందు గలరు.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడు ప్రసంగించుచు, రాజప్రతినిధియొక్క ఈ చట్టప్రతికూల చర్యపై మిత్రవాదులు ఆతివాదులు గలసి పోరాడ వలసి నదని ప్రోత్సహించెను. ఈ ప్రభుత్వము భారతీయుల ఎంతయో కాలము నుండి ప్రతిఘటించుచుండినయు ఇది వీరలకు చాలభారమనియు నడిచెను. ఈవిషయమును గమనించి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు బాగ్యక్ష నుండకలెననియు పార్లమెంటు డివిజింపునకు సమ్మతించినందునందకలెననియు వారకు గోరెను. లిబరల్ పార్టీవారియను మెరిగిన డివిజింపునకు విట్టి కార్యము నచ్చట కాల్పర్యమును వెలిపెను. మంటాగూగా రొనర్చిన దాని నంతయు గ్రహించుకొనినందున కన్పిచ్చెట్టి ప్రభుత్వమువారు చంద్రుడు భావిలేమో యనెను. తాత్కాలికముగ వీరు విజయ మందవచ్చును, కాని తరువాతచేతనము వారు తిరిగిపోవలసియును మోస్తరించెను. ఇంతవరకును సంస్కరణలవిషయమునకు వారల యాతమైన పక్షమువారి ఏకగ్రీవాభిప్రాయమును గూడ ప్రభుత్వమువారు నిరసించుటనుగూర్చి మోస్తరించెను. కాననభలందు మిత్రవాదులను ఆతివాదులను ఇదిమిది నిట్టికన్నులనుగూర్చిని కాననభలందు రాకరించుచుండననిచే ననియు అట్టి ప్రతిఘటనలందును రాజప్రతినిధి తనవల్లే కాక ముఖ్యయోగింపలనినచున్నట్లు ప్రవర్తించెను. ఇట్లెంత యధిగమ్యుగ జరిగినంత మందిది, అప్పుడు, భారతీయులకు త్వరముగ సభ కారము ప్రసంగించుటచిత్తుని అంగప్రభుత్వమువారు దెలిసికొనెదరు. వారకులు చాలట్లు చేయనియెడల మనమే వాడట్లు చేయవలసి యున్నట్లు నిర్దేశించుచు నడిచెను.

తరువాత, ఉద్బోధనము ద్వితీయమొనర్చుటకు రాజప్రతినిధిగారు అసాధారణసభకుం దుపయోగించవలసిన యధికారమును బట్టిక ప్రభుత్వము ముఖ్యయోగింపటను నిరసించుచు 18వ మోమోడించెను. ఇది బాధ్యతాయుతపరిపాలనకు అంగమనియు ఈవిధింపునకు పార్లమెంటుకు అంగీకార మొనగ గాదనియు ప్రార్థించుచు తీర్మానము గానించుటచేను.

శ్రీరాజుగారు ప్రసంగించుచు ఉద్బోధనము ప్రజలకు సర్వమునున్న 11 వని నడుపుట అవమానకరము అన్యమని నడిచెను. భారత ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభయందలి భారతీయ భువులదక్షత, ప్రభులకు బాధ్యతవహించుటలు లొనర్చుకలెను. పౌరభువులు లేకుండ పన్నులుండరాదు.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వపునాదిని త్రవ్వట

జోషిగారు ప్రసంగించుచు రాజప్రతినిధి తన యాద్యకలన భారతదేశమున బ్రిటిషు పరిపాలనయొక్క పునాదిని తవ్వకేమని నడిచెను.

అధ్యక్షునికి కందనములతో సభ ముగిసెను.

మైసూరు శాసనసభ

మైసూరు శాసనసభ 18 వ తేదీ మైసూరుకును సమావేశమయ్యెను. సభను ప్రారంభించుచు దివానుగారు సంఘాతము ఆధికపరిశీలనకు విడిచి పరిశీలనలు కృత్తి నూచించుచున్నదిని చెప్పిరి. శాసనసభ్యులను ప్రజాపిత జీవితమునందు 20 సంవత్సరములు కాలముగడపిన ముబ్బయ్యగారి మరణమునకు చింతిల్పి సంస్కరణసంఘమువారి నివేదికము విషయము దివానుగారు ప్రస్తావించిరి. శ్రీశృంగేరికంక రాచార్యులవారు ఉద్బోధనలెయున్నారనియు వారివిషయమై ప్రభుత్వమువారు అధికముగ శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుచున్నారని చెప్పి భద్రాకలి వివాదము విషయమై వికసంఘము ఏర్పరుపబడినదియు అదు దివానుగారు ప్రతిపక్షము కేట్టిగారు శాసనసభ్యుల పక్షమున సంఘ సభ్యులకు నిజమింతవడిని చెప్పిదివానుగారు తమ ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

కర్నాటకములు జరిగెను. పిమ్మట ప్రభుత్వమువారి విల్లులపై చర్య ప్రారంభించబడినది. మైసూరు మునిసిపలు రెవెన్యూను సవరణవిల్లులు ఆమోదించెను. నలుపురు ఆధికార సభ్యులు ఆపాదించిన తీర్మానములపై చర్యజరిగెను. సభ అంతరితో ఆపునవలసియుచున్నది.

హిందూత్వము దొంగతనములు

లక్షనూప్యమును మొయిలుబాది మార్పుచుట ఇట్టి(ల) లక్షనూప్యములు విలక్షణకరమనినట్లు ఇంగ్లండు మొయిలుబాది చిటగాంగు మొయిలుబాది మార్పుచేదానికి బదులు చింపికాకేతములును మరెయ్యకనంది యుంచుచున్నది. మొయిలుబాది కలకత్తా, జెరలంపొస్తాఫీసు పార్సులు కిపార్డుమెంటువారు మొదట కనిపెట్టిరి. ఇట్టి మోసమే కొన్ని మాసములకింద జనరలు పోస్తాఫీసునందు జరిగెను. అప్పుడు 60వేల రూప్యములు అవసరింపబడిన గాని పార్సులు కిపార్డుమెంటు క్లాక్కు మార్గముగారివద్ద ఈసొమ్ముదొంగెను. పిరివిచారణ సెషన్సుకొద్దందు త్వరలోజరుగును. ఈసేరమును అట్టెంటు పోస్తాఫీసువారు పి. సి. గునాగారు కనిపెట్టిరి. అందుపై గునాగారు డిప్యూటీ పోస్తాఫీసువారు చేయుచుండిరి. కొన్ని దినములు గడగిన పిమ్మట 2 క క స్ట్రము దూర్వ టీ కే ను నందు ఆక్రమముగ ప్రవర్తించి నందులకు గునాగారు మరి ఇరువురు ఉపాధ్యక్షులు డిస్మిసుచేయుచుండిరి. లక్షనూప్యములుండు మొయిలుబాది మార్పుచుట సందర్భమున దొంగలకట్టు విషయమై పోస్తాఫీసు అధికారులు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశ గ్రామీణులయప్రతినిధుల మహాసభ

ఎలమిన ఆంధ్రదేశ గ్రామీణులయప్రతినిధుల మహాసభ మేసెల 1, 2, 3, తేదీయందు "పమిడిపాడు" గ్రామమున ఆంధ్రదేశ ధర్మిరాల గోపాలకృష్ణ స్వామిగారి అధ్యక్షతకైంద జరుగబడును. ఆంధ్రదేశ గ్రామీణులయముగ మూలకడకును గ్రామీణులయముగయుక్క భావికార్యవిధానమును నిర్ణయించవలసియున్నది. కావున తాము వచ్చుటయేగాక, తమ గ్రామీణులయముగండి తగినంతమంది ప్రతినిధులు వచ్చేయవలయు చేయవలయు ప్రార్థన. తాము ఏరైలుమీద రమ్మనదియు తెలిసుకేయ గోరెదరు.

వత్తి అనంతరావు, కుప్పా శ్రీరామకృష్ణ, బెల్లంకొండ రాఘవరావు, తాడేపల్లి సుపూర్ణ లక్ష్మీనారాయణ.

మరాఠీ సర్పరావుకేట ప్రేమనాథుని మైశ్వరూపమున "పమిడిపాడు" గ్రామమునది ప్రతినిధులందరను ఏప్రిల్ 20-వ తేదీరాత్రి "సర్పరావు కేట"కు చేరుకొనిమీదరచ్చిన పోక్యమునుందును. ప్రేమనాథ వాలంటీరులును, బండ్లును నిర్దముగ నుండును. ప్రతినిధులను 0-4-0 లు, భోజనసభ ఉచితము.

అహమదాబాదు స్వరాజ పత్రిక

సంపాదకునికి నోటీసు

కల్కత్తాగారికి కేటవేయుట అను క్రికెటోని క్రికెటోని నోక వ్యాసమును ప్రకటించినందులకు సంపాదకుడు బాటు మోహనలాలుగారికి నోటీసు వంపబడినది.

బొంబాయి కార్పొరేషను సభ

నొకరులకు ఖద్దరు దుస్తులు

ఇపుడు బొంబాయి కార్పొరేషనులో యింగ్లను జోషుకుం చాలాలు కొందరును సముతురికివైగా అహమదాబాదు లున్నది. వారికి వి. జే. పటేలు గారు నాయకుడు. వారు నిర్మాణ విభాగమును, కొనసాగించ దీక్షించుచున్నారు. కార్పొరేషను సిబ్బందిలో చాకరులందరును కుద్దఖద్దరు బట్టలనే ధరింపవలెను. కార్పొరేషను సభలలో దేశభావలలో మాటలాడవచ్చున అను తీర్మానములనుపాదించ గొరికించి పటేలు, మెహతా, హాట్టెర్సీ, లాటీ వాలకర్ల గార్లును మరి పన్నెడుమంది మను సంతకములచేసి పంపిరి. ఈ విషయములనుగూర్చి చర్చించుటకు 28 వ తేదీ సోమవారమునాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు సభ జరుగునని 7 జేటులో ప్రకటించబడినది. (హిందూ)

తిరుమలైవాయిలు మారితామణి కర్నాటకము

బ్రహ్మోత్సవము

అంబత్తూరువద్ద రైలుదిగి 1 1/2 మైళ్లు నడచిపోవలెను 1923 ఏప్రిల్ 21 శనివారం పలు భుజాకోహానా, 25 బుధవారంపలు అధికారంబివాహనం రాత్రి కృష్ణ భోక్త్యక ద్వారం, 25 గురువారంరాత్రి పుష్కల్లికి, 29 ఆదివారం తెల్లవారి ముల్లిడినేక, 30 సోమవారంరాత్రి కల్యాణోత్సవం.

చెంగల్పూరు నాయకుడు ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాల

1923 మార్చి నెలలో 12018 మంది రోగులు యీ వైద్యశాలమునందు చికిత్సకేయబడిరి. అందు 418 మంది యువపిడుగులును, 1761 మంది భారతీయైస్థులును, 201 మంది మహామృదీయులును గలరు ఇందు 4279 మంది క్రైస్తవులు, చికిత్సకు రోజుకు మొత్తముమీద 2 గ్లాస్సులు 7.5 బియ్యడి లాయెను. 18-వ తేదీ వొక్క రోజున 445 మంది రోగులు చికిత్సకు వచ్చిని కార్పొరేషన్ దేవులునున్నారు.

కానలి బోర్డు హైస్కూలు

కానలి బోర్డు హైస్కూలు ప్రాథమిద్యార్థకు సంఘము యొక్క ద్వితీయవార్షికోత్సవము 1923 ను మే 19 న జరుగబడును. ప్రాథమిద్యార్థకులందరు చందా 2-రూపాయలను వారి నందు ఆదేశులను గావపంప ప్రార్థిస్తున్నాడు.

చి|| అచ్యుతరామయ్య

బాంబాయి సెక్రిటరీ, బోర్డు హైస్కూలు

(ప్రాథమిద్యార్థకుసంఘము కానలి)

తిరుకు స్వరాజ్యనిధి

ఇంతవరకు ఆంధ్ర రాష్ట్రములో రు 85,732 లు లెలకు స్వరాజ్యనిధికి చందా వేయబడియున్నది. కొంత వసూలయినది. జిల్లాలలో వసూలు పని మరుగుగా జరుగుచున్నది.

జెజవాడ } అ. కాకేయ్యరావు, 15-4-23 } జరిగి రా|| సంఘ కార్యకర్త.

హిందీ-తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0 మొదటి వాచకం 0-3-0

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు

వీలయిన సులభ కయిలని ప్రాయుబడినవి.

తమాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

నెం. 7 లంబు కెట్టివిధి మద్రాసు.

టంగునైకా గవర్నరు నిరంకుశ

చర్యలు

భారతీయులకు వస్తువులు దొరకకుండజేయు ప్రాప్తిపొందుట

జంజీరారు భారతీయులు వివరముల

ప్రకటించుట

సియో, ఏప్రిల్ 16:—జంజీరారు భారతీయులనుండి వారు, 15 వ తేదీన గావించిన గొప్ప బహిరంగసభయందు చేసిన తీర్మానములను, తమ పరిస్థితులను తెలుపుచు సంపాదించివచ్చి జేరెను. అంజీరారుగారు:— భారతీయులకు వస్తువులను సులభముగా పొందజేయుచున్నాము. ఇచ్చటి రెసిడెంటు వ్యవస్థాపకమున, అధినివేశకార్యాలయమువారి తీర్పులను జంజీరారు రాష్ట్రభారతీయులు చాల ఆకాంక్షించుచున్నారు. టాంగునైకా గవర్నరు, ఇచ్చటి రెసిడెంటు అసభ్యులుగ అధినివేశకార్యదర్శికి చెలిపెని దొరుకుచున్నది. ఇదివరకును ఇచ్చట కాసముల ప్రాంతమున నీ నూతన యంత్రులను గావించబడెనను విషయము నిజముగాదు. నూతనవస్తువులను మాత్రమే భారతీయులు అసమర్థులై జూపుట లేదు.

ప్రభుత్వమువారు

బలవంతముగ దుకాణముల నురాయిండుట

భారతీయులు దమంతట దాము దుకాణములను మూయు లేదు. శ్రాత్తయుత్తరువుల ప్రకారము నూతనతైయ్యల పొందిన సేగాని వ్యాపార మొనర్చునాదని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. దేశాగ్రామమునందలి రాజకీయాధికారి భారతీయసంఘకార్యాలయమునకు జనుచు భారతీయులు నూతనతైయ్యలను పొందకుండ వ్యాపార మొనర్చునయెడల క్రిమిలు సేయు క్రింద శిక్షించెదమని చెప్పెను. లిండి జిల్లాలో అంతటను భారతీయవస్త్రములను తైయ్యలను పుచ్చుకొనకయే వెండుదినములు వ్యాపారము సాగించిరి. అందుచే వారు క్రిమిలు సేయు క్రింద ప్రాసీని క్రిమిలు జేయు బడిరి. నూతనతైయ్యలను అసముల తేయెడల భారతీయు లిప్పుడైనను వ్యాపార మొనర్చుటకు సిద్ధముగ నేయున్నారు. ప్రస్తుత స్థితినిబట్టి, లాభముపై పన్ను మాత్రమే ముఖ్యకారణముగాను జర్జునుల కాలమున గూడ గలవను నీచట్టును, లాకాలమున జర్జును, భారతీయ వ్యాపారుల ప్రాతినిధ్యములను, నెక్కమును అవలంబింపజేయుట లేదు.

ప్రభుత్వతంత్రములు

ఈదేశమునందు పౌరుల సంఘమునందు కాదాపు మాటికి 95 భాగము లాకమించియున్న భారతీయులకు మాత్రమే ఈనూతన యంత్రులు అధికముగ వర్తించును. అంగ్లేయుల దుకాణములలో చాల భాగము లందను నందలి వారి ప్రభావకార్యాలయము లాదాయముపన్నులను చెల్లించుచున్న కాణమున నీలాభము వస్తునందీ మిగిలినంత బడెను. ప్రస్తుత నూతన యంత్రులకు భారతీయులు చెల్లువు నసమర్థులని అంగ్లేయులు, ఇటాలియనులు, గ్రీకులు, గోసీలు మొదలగువారు బలపరుచుటలేదని ప్రభుత్వమువారు చెలిపిన విషయ మసత్యము. అంగ్లేయులు గోసీలు, ఆరబ్బులు మొదలగువారిందరును గూడ నసమర్థులని చెలిపిరి. దేశమునందంతటి లోను రెండు ఇటాలియను సామ్రాజ్యము, దాదాపు అందరును హోటలు కీషన్లకును బట్టి నిదివరకే మద్యద్రవ్యములకు తైయ్యలనుండి యున్న గ్రీకులును మాత్రము నూతన తైయ్యలను పుచ్చుకొనిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వము ఈయంత్రులను చిత్తున రహస్యముగా దాదాపు లాము చాంబరు కమిటీవారికి పంపిరి. ముగ్గురు సభ్యులుమాత్రమే అప్పుడు దానిని చర్చించి సమర్థి నొసగిరి. కాని తరువాతి చాంబరు సామన్యసమావేశమున ఈసమర్థి యుపసంహరించుకొనబడెను. భారతీయ వ్యాపారస్థులలో నెప్పుడును ఈవిషయము సంప్రదింపలేదు. శ్రాత్తయుత్తరువుల ననుసరించి భారతీయవ్యాపారులు శ్రాత్తయుత్తరువులను తిరిగి పొందుచుండలేదు. ఇందువలన పరివర్తనము భారతీయులు అప్పుడు కాలముగనామా అల్లాడు చుండవలసివచ్చెను. తైయ్యలను తిరిగి పొందునపుడు మన్ని చెల్లింపుచుండవలెను. జర్జును పరిపాలన క్రింద వస్తువుల వ్యాపార ప్రారంభమున నొసమాత్ర తైయ్యలనుండి సంపాదించిరి. అది కాశ్యపులకు పనికివచ్చును. వాని నింకొకని పేర మారుకొనుటకు గూడ వీలుండెను.

తక్కుల నాంగ్ల స్వాహిలీభాషలందీయుంచవలెను
తక్కుల నన్నిటిని ఆంగ్లభాషయందుగాని స్వాహిలీ భాషయందుగాని మాత్రమే యించి తీరవలెను నిబంధనను భారతీయు లంగీకరింపజాలరు. భారతీయుల కిదిసాధ్యముగాదు. అంగ్ల అక్షరముల నేర్చుకొనుటకు బిశవత్సరము జూలసనియు అందుచే కొకవత్సరము గడువొసంగవలసియు ప్రభుత్వము వారు తెలిపిరి. ఈదేశమున 8000 కంటే ఎక్కువగు భారతీయుల సామ్రాజ్యములు. ఇందు విద్యాప్రాప్తులగు భారతీయ శ్రీలంక నడువలను సామ్రాజ్యముగలవు. ఇదివరకు వీర తక్కులను తమ భాషలలోనే యించుకొనుచు వచ్చిరి.

ప్రభుత్వనిర్బంధఫలితములు

నాంజీరారు, టాంగునైకా రాష్ట్రముల మద్య సరిహద్దు 70 లక్షల పౌనుల వ్యాపారము గలదు. పడునైపు దినములనుండి ఈవ్యాపారములో యొక్క ప్రభుత్వమున్నది. ఇందువలన చాలవా జీవ్యము భగ్నమైపోవుచున్నది. ఈవిషయమున వెంటనే సం తృప్తికరముగ పరిష్కారము గలుగనియెడల చాలతీవ్ర మగుఫలి తములు గలిగియుండును.

గవర్నరును పోలగొంపవలెను

గతదినమున జరిగిన బహిరంగసమావేశమునందు, అధినివేశకార్యాలయమువారి కరత్యునియందుల తెలుపుట, భారతీయులకు పాటు కూరలు మొదలగు పదార్థములను విక్రయింపవలదని దేశములకు బోధించి ప్రేరేపించుట మొదలగునవి చెప్పి యొకభిముఖముగ గవర్నరు గానియున్నచక్కలు తీవ్రముగ విరవించ బడెను. నాగరికుల ముగిసియుకొనువారి కీవర్తన తెలియజేయ నున్నది. దేశాభివృద్ధికిరకు ఈ గవర్నరును వెంటనే తొలగింపవలెనని సార్యభాషించి గోరుచు తీర్మానింపబడెను. గవర్నరుయొక్క బాలుకొరకు అధినివేశకార్యాలయమువారు తమ రుజువులను యెడల వెండుతైయ్యల విషయములను చెలిపికొనుటకుగాను మా రాజకీయమును గూడ నాకార్యాలయమువారు వివరము. ఈలాపుగా, టాంగునైకా భారతీయులను, నూతన తైయ్యలతో నవనము లేకుండ వ్యాపార మొనర్చు ననుమతింపవలెనని గవర్నరునకు ఉత్తరువుల నంపవలెను. ఇట్లు జరిగిన సేదప్ప విషయ కరఫలితముల దెప్పింపవలెనందు. అధినివేశకార్యాలయమువారు టేబులను యెడల, జంజీరారు భారతీయులు తమ మంచితమని వోచినట్టియు వ్యాపారము క్రమము కాంతియు క్రమమున నగు చక్కతీసికొనుటకంటే మేరమార్గము గానింపవలెను ప్రభుత్వముగా నీ ప్రాజెక్టుకువారికి సలహా వొసగవలసివని గోరుచున్నాము. తంతియుముగ శ్రాత్తయుత్తరువుల కొరకు ప్రార్థించుచున్నాము.

కెన్యాసమస్య

భారతీయ భాషలకు వీడ్కొలుపు

కామరు గార్జునము

పునా, ఏప్రిల్ 16:—కెన్యాసమస్య సంబంధమున నాంగ్లదేశమునకు జనుచున్న కామరు (ఎం ఎల్. ఎ) గారికి గతదినమున దక్కనుసభవారు విడ్కొలు నొసగిరి. బి. గాడ్ బోగ్ గార్ గానకాధిపత్యమును వహించిరి. అధ్యక్షుడు దురస్య సింపును కెన్యా సమస్య చరిత్రను వివరించి, కెన్యా అంగ్లేయుల ఆంధో శసమును తీవ్రముగ విరవించెను. కెన్యాభారతీయులు తమ హక్కులకొరకు గానించుచున్న పోరాటమునందు భారతీ ప్రభుత్వమువారు వారికి సహాయమునకు వ్యభిక్తముతో నుండుట చాల మోహనము అని నడిచెను. భారతీయులు కెన్యాకు రాకుండ గావించబడిన నిషేధములను నిరసించెను. ఈసందర్భమున భారతీయభారతీయులకు దక్కను సభవారి మనఃపూర్వక సహాయ ముండునని వాదన మొనర్చెను.

కామరు గారు ప్రసంగించుచు తాము నెడలనున్న కార్యమునందు తమవారస చాలబలవంతముగ నుండుటచే ఎక్కువకష్టమై పరిస్థితుల నెదుర్కొనుచున్నారనియుండదనినడిచెను. అచ్చటకే జనిభారతీయోద్యమమును గురించి ఆంగ్ల ప్రజలకు తెలిపెద మనియును, ఈవస్త్రమును సంబంధమున నైనురాయచర్య సంస్కరణల యొక్క కేసును భంగముగ నున్నదని నడిచెను. ఈ సందర్భమున చాలమంది కాసనసభ్యులు రాజీనామా నొసగుటనుగురించి ప్రసంగించుచున్నారనియును అందువలన నెట్టిలాభమునందైనదన యభిప్రాయమనియును నడిచెను.

పంజాబులో మతకలహములు

నాయకుల ప్రకటనము

పంజాబులో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును కలిగిన విరోధముల నడచివేయుటను గూర్చి హిందూ, సిక్కు మహమ్మదీయుల నాయకులు లాహోరులో మూడురోజులనుండి రహస్యముగ చాలించిరి. 16 వ తేదీ సాయంత్రము మొక ప్రకటనము గావించిరి. ప్రతినిధులు చాల విషయములను తెలిపిరి. కానినిహిందూ భారతీయులను సాకల్యముగను చర్చజరిగెను. ముఖ్య విషయమును గూర్చి సమాధానము వ్రదునినది. వివరములను గూర్చి అభిప్రాయభేదములు లోలగలేదు. ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యము చాల గట్టిసమస్యగా నేర్పడెను. ఇదిని గూర్చి సమాధాన మేమియును తుక్కురనందున వోక ఉపసంఘ మేర్పడుట కలగలేదు. భిలాఫతు, కాంగ్రెసు, హిందూ, మహమ్మదీయులు, కిలోమడీసంఘముల అధ్యక్షులు 5 గురును మరెంద్రులను హిందువులను యిద్దరు మహమ్మదీయులను యిద్దరు సిక్కులను ఉపసంఘముగా నేర్పడనలెనని తీర్మానింపబడెను. వీరు సమాధానమును వ్రదిల్చి పెద్ద సంఘమునకు తెలుపవలెనని కోరిరి. వేళబంధువాను, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, సరోజినీ దేవి, హకిం అబ్దులుఖాను, అబ్దుల్ కలాంఆజదు, సర్దార్ భూనాసింగ్, యోధసింగ్, కడిగలతాంగ్, అబ్దుల్ హక్, కాబానసంధనాథ, మియాను అబ్దుల్ అజీజ్, సర్దార్ మహాబలు సింగ్ గారు యుప సంఘసభ్యులుగా నుండురు.

అహమదాబాదు పనివాండ్రు

సమ్మెకట్టు

పనివాండ్రు పనులను కలిపించుట
15 వ తేదీ సాయంత్రము సమ్మెకట్టిక పనివాండ్రు 2000 మంది (మహమ్మదీయులు) సమావేశమైరి. “మహమ్మదీయుల లాంగుబాటుకు నచ్చువరకును వనిలోకి వెళ్ళనూడదు. యజమానులు పూర్తి జీతము నిత్యకాలము లేనా మధ్యకాలము వరకూరము నంగీకరింపవలెను” అను తీర్మాన మునాదిరినది. పనివాండ్రు లాంగుబాటుకు నచ్చుచున్నారని ప్రెస్సు అఫ్ యిండియా పత్రికలో ప్రకటించబడెను. సమ్మెకట్టుటకుండునోమ అందరిని ముఖ్యముగ మహమ్మదీయులనుగూడ నడిగిరి. కాలుగు తెలవరకును సమ్మె సాగింపవలెనని వారు నడిచిరి. పనివాండ్రు యింద్రుల కట్టించుటకొక ఏర్పాటు జరుగుచున్నది. దాని ప్రకారము చాలమందికి కనులు దొరుకునని కార్యదర్శి అభ్యుదయం తెలిపెను.

శ్రీ రాజరాజనరేంద్రప్రతాపభిషేక

సంచిక

శ్రీ రాజరాజనరేంద్ర ప్రతాపభిషేక సవరణాభ్యుదయసంస్థాన సాంఘిక విజ్ఞానముగ ప్రకటించబడిన సాంఘిక, అపూర్వముగ చారిత్రక సంపుటము. చాళుక్య యుగమునుగూర్చి సుప్రసిద్ధాంధ్ర పండితులచే వ్రాయబడిన భాషా, వాఙ్మయ, చారిత్ర సాంఘికాధిక పరిస్థితులనుగూర్చి, పెక్కువ్యాసములు చిత్రపటములతో విరాజిల్లుచున్నది. అమూల్యముగ గ్రంథము. 210 పేజీలు పటములతోను చక్కని కాలికొలైంకు, కలగి రూపములు. పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము. వలయువా రీక్రొదివిలాసమునకు వ్రాయవలెను:— భావరాజు వేంకటకృష్ణరావు, బి. ఏ. బి. యల్., కార్యదర్శి, ఆంధ్రదేశీయ పరిపాలక మండలి, రాజమహేంద్రవరము.

మంగలికత్తులు

కవుల శములు.

ఆంధ్రసాహిత్యచేతనబడినది. ప్రాశస్త్యపొందుతు.

వెంటనే ధరల క్లుప్తముగ వ్రాయు.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్నం అండ్ లోక సేవకు 60.

కెన్యాసమ (గోవానది)

కెన్యాసమ అండ్ కో. “ఇంద్రుడు” కెన్యాసమ.

జాబులు

విశేషములకు సూచన

చి. రా. జె. కే. గి. పి. కె. జె. ఎస్. (క, ఒక) కే. జె. ఎస్. ఎస్. చి. కె. అయ్యంగార్, మా. ప్ర. హెచ్. సు. కా. గుడివాడ గ్రామపాసి, క. స. ప్రకటనలకు అంశం పంపి

గ్రంథాలయసభలు

అంతర్జాతీయ గ్రంథాలయ సభలు, గుంటూరు జిల్లా గ్రంథాలయ సభలు మే 1, 2, 3 తేదీలలో నరసరావుపేట తాలూకా పరిధిలో గ్రామములు జరుగును. పరిధిలోని పరసరావుపేట స్టేషనుకు ఆయిదుమైళ్ళ దూరములో నుండును. ప్రతిగ్రంథాలయ సభలో 80 వ తేదీ రాత్రి 11 గంటలకు బయట జేరే బండిలో వచ్చి నయెడల పరసరావుపేటకు నాలుగుగంటలకు రాగలరు. స్టేషనుకు బండ్లు తయారుగా నుండును. అక్కడనుండి తెల్లవారుజాటి పరిధిలోని గ్రామములకు చేరగలరు. ప్రతి గ్రంథాలయమును ప్రతినిధులను సంఘములకు పంపుచున్నాము. సభలకు విశ్వము వారు ముందుగా ఈక్రింది చిరునామాకు తెలిపినచో తగుపనులు ఏర్పాటుచేయుటకు సభాధ్యక్షుల నాయకత్వము నుండి ప్రకటించును. గ్రంథాలయములను నిర్మించు విశ్వము వారు జయప్రదముగా జరుప ప్రార్థించును.

బెల్లంకొండ రాఘవరావు.

ర్యాల్ ఫిర్యా - జాతీయోపసంఘసభ

ర్యాల్ ఫిర్యా గ్రామసంఘములకు ఈ నెల 18 వ తేదీకి మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు లాల్లూరుకు దక్షిణ ప్రాంత గోపేటి వెంకట్రావుగారి అధ్యక్షతన క్రింద సమావేశమై ఫిర్యా సభలు జరుగను. జిల్లాసంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొని.

1 ఈ ఫిర్యా గ్రామసంఘముల సభ్యులు ఈక్రిందివారిని జిల్లాసంఘమునకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనవలెను. 1. నంబూరి వెంకట సోమరాజుగారు 2. వెంకటేశ్వ వెంకటవరసింహ రాజుగారు 3. వీరభుట వెంకటసుబ్బారావు కామ్రాగారు 4. నంబూరి జగ్గరాజుగారు 5. మున్నే శ్రీరామవరసింహంగారు

ఈక్రిందివారిని ఫిర్యా సంఘమునకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనవలెను.

2. 1 నంబూరి వెంకటసోమరాజుగారు ఉచ్చి (వెసి డెంటు) 2. మున్నే శ్రీరామ వరసింహంగారు ర్యాల్ (కాన్స్టబుల్) 3. వీరభుట వెంకటసుబ్బారావు కామ్రాగారు (డెంటు) 4. జుజ్జలపు వీరన్న చాళిగారు (డెంటు) 5. ఏలూరి వీరన్న చాళిగారు (డెంటు) 6. చేకూరి వెదరాజు రాజుగారు (అత్యధికం) 7. విన్నకోట వెంకటరత్నంగారు (కాన్స్టబుల్) 8. హనుమంత వర్మ జగ్గన్నాథ శర్మగారు (అడ్మినిస్ట్రేటర్) 9. బైరాజు బంగారురాజుగారు (కమిషనరీ) 10. నంబూరి జగ్గ రాజుగారు (ఉచ్చి) 11. వెన్నేశ్వ వెంకటవరసింహరాజుగారు (ర్యాల్)

3. ఈ ఫిర్యా కాంగ్రెసు సంఘమునకు ప్రెసిడెంటు గారి బాధ్యత వైదు 800/ ఖద్దరుకుంటుంటు, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారికి ఈ సభలకు కొరతయినావు.

4. గ్రామసంఘములలో ఇంతవరకు చేర్చిన మొదలైన గాక. ఇంకను యెక్కువగా చేర్చవలసినదా, ఈసభలకు, కార్యదర్శి గారిని జగ్గన్నాథ శర్మగారిని కొరతయినావు.

5. ఈ సంఘ కార్యక్లాపము కార్యక్రమములో నుంచుటకు ఈ సభలకు కొరతయినావు.

సున్నే శ్రీరామ వరసింహం, కార్యదర్శి.

శ్రీ వేంకటేశ్వర గ్రంథాలయము, అంబోలు

ఈ గ్రంథాలయ ద్వితీయ వార్షికోత్సవము 31-3-23 తేదీని బ్రహ్మశ్రీ మండ వరసింహంపూతులవారి అధ్యక్షతన జరిగి ప్రథముగా జరుపబడినది. ప్రధానమున వైద్యపాఠశాల ప్రారంభించి యంతరమున అధ్యక్షుడు గంభీర వ్యాసము గారిని చి. గ్రంథాలయమును - వారియపయోగము శ్రీ వ్యాసము అప్రెంటిస్ వ్యాసము గ్రంథాలయములకు ప్రాముఖ్యత - ప్రాధమికములయొక్క మూలము. గ్రంథాలయ భివృద్ధిచేయుచు - వారియపయోగము సాధారణము. శ్రీకృష్ణ స్మేరణమునది బ్రహ్మశ్రీ రామమూర్తిగారు సభకు

విశ్వసీ తమసహజవాక్యభావముతో సంస్కృతభాషను గూర్చి అనన్యభావముగా తీర్మానమును గావించిరి. అనంతరమున బ్రహ్మశ్రీ వైద్యకామ్రా ఈశ్వరసత్యనారాయణగారు "అయ్యో శ్రీవేంకటేశ్వరము" అనునట్టి మృదువునందలిని అనేక గూఢభక్తులను గూర్చి తెలుపుచు ముఖ్యముగా వైవాహికభక్తులను గూర్చి తెలుపుచు సభ్యుల నానందాద్రి నొలపించిరి. తరువాత శ్రీ కాకతీ వాస్తవ్యులకు సయ్యద్ బహర్ ఉద్దీన్ సాహెబుగారు తమనుగూర్చి (తాపము, కేవలము తపోభవము - వివిధములు) ముఖ్యమైనవి అమితవీరముగా సభ్యుల న్మృత్యుముల నాగ్నించి తమి తీరునట్లుగా నువ్వనించిరి. తమకు బ్రహ్మశ్రీ, భూకాంధుర్రగారు తమ గాథరాగంపాత భక్తిని తెల్పియును, భక్తి - ఎన్నివిధములు, కేవలము రామరామ మొదలగు భక్తులచరిత్రోపాసరణములు, భగవంతుని తీలలు భక్తునికావలయు - వారి పవిత్రతలన్ని దాంభికపాతము వీరినిగూర్చి కనుగొను మధురముగా నువ్వనించి తాము మైచు రచి, సభ్యులనుగూడ పారవశ్యము అనంత ముద్రియలను తేసిరి అనంతరము కింకరప్రభావ వాస్తవ్యులు గ్రంథాలయములకు ద్వితీయ సమావేశమునకు నిరంతర కృషియుచున్న గుండ గంభీర వ్యాసముగారు గ్రంథాలయములను వివరించు యువ్వనించుచు, మాగ్రంథాలయము లోపములు, వానినిసర రించు మూలము, సర్వజనసాక్షాత్కారమునందలిని చుట్టుట వీలగు నట్లుగా చేయవలసిందిగా నితైన భావము నొకవ్యాసమును జదివిరి. తరువాత వైద్యపాఠశాల అధ్యక్షులకి వందనార్పణముల తో సభముగిరి. రాజోత్సవసంకల్పమునకు చి. గుడికాటి రామమూర్తి వంతులగారి కార్యదర్శిగాను, చి. వాడపల్లి నువ్వురావుగారిగారిని భావనాగారినిగాను యెన్నుకొనవలెను.

పోలంగిపల్లి వరహంబు, కార్యదర్శి.

అమలాపురం తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ నెల 18 తేదీ కనివారమున జరిగిన తాలూకాసభలకు యొక్క తీర్మానములు.

(1) ఈ క్రిందివారు తాలూకా సంఘ కార్యనిర్వాహక ధర్మముగా నెన్నుకొనబడిరి.

- (1) రణం మల్లయ్యగారు. (2) జహీధర్ కామేశ్వర కామ్రాగారు. (3) శ్రీశ్రీరామ మూర్తిగారు జగతిరాజు గారు. (4) గోపేటి వెంకటలంగాడు. (5) నడింపల్లి ముప్ప గారు. (6) దంతులూరి వెంకటప్పగారు. (7) శ్రీ ఓలేటి రామరావుగారు. (8) కళా వెంకట్రావుగారు. (9) కొన్నలూర్ మల్లపరాజుగారు. (10) మాదిశం చి. కర్రాజు గారు. (11) కమ్మిడిల వెంకటసుబ్బారావుగారు.

గోపేటి వెంకటలంగాడు ఫీచరుల్లి ఫిక్సరపున తీర్మానం రామమూర్తిగారి స్థానమున జిల్లాసభ్యులుగా నెన్నుకొనవలెను.

అధ్యక్షులు, కోకాధ్యక్షులు: - రణం మల్లయ్యగారు ఉపాధ్యక్షులు: - శ్రీశ్రీరామ మూర్తిగారు జగతిరాజుగారు.

కార్యదర్శులు: - I. కొన్నలూర్ మల్లపరాజుగారు II. కళా వెంకట్రావుగారు.

ఉపాధ్యక్షులు కోకాధ్యక్షులగా నుండవలెనను నియమము అనంతరము తీర్మానించవలెను.

కార్యదర్శులలో కోకా కార్యాలయముననుచునుటకును, రెండవవారు ప్రచారముజరుపుననుచునుటకును, ఇద్దరు సాధారణప్రచారము జరుపుటకును తీర్మానించవలెను.

కొన్నలూర్ మల్లపరాజుగారు - కార్యాలయపున, కళా వెంకట్రావుగారు - ప్రచారపున.

1-4-1922 మొదలు 13-4-1923 వరకు జమాఖర్చును పరిశీలించుటకు తీర్మానించుటకు గోపేటి వెంకటలంగాడు కొరతయింది.

స్వదేశీభాష వెట్టుబడికి నిర్వహించుటకు 1425-8-7 గాక ముప్పాడు, రానిసాము, విరమగా సిఫార్సుతో తెలుగు పుటకు ఈక్రింది ఉపసంఘమువారిని నియమించవలెను.

గుమ్మిడిల I. కళా వెంకట్రావుగారు, మాదిశం చి. కర్రాజుగారు, అక్కర్ల ప్రకాశంగారు, ఎల్లీర నెలమిగారు స్వదేశీభాష వెట్టుబడికి వాటిని పూర్తిగా చూడవలెను. జమాఖర్చు పరిశీలించుటకు.

23-3-23 తేదీని జిల్లాసంఘమువారి తరపున సహాయ కార్యదర్శి వ్రాసిన, బట్టించినదైన ఉత్తరములో ఈతాలూ

కాంగ్రెసు సంఘమువారినిగురించి వ్రాసిన "తాలూకాసంఘము తమబాధ్యతను గ్రహించి యొక్కమును, ఖర్చుగాని బట్టి అను, జిల్లాసంఘమునకిచ్చుట...." మాటలకు ఈతాలూకా సంఘమునకు అంగీకరముగా ఈ సంఘమువారు తలచుచున్నార. అట్లుటకు తిరిగి వారి ఖర్చులపై పరిశీలనను తెలుపుచు తీర్మానించవలెను.

వ్యతిరేకము. కళా వెంకట్రావుగారు, బహుప్రచారక ప్రచారము ఈతాలూకాలో ప్రచారముచేయుటకు ఈక్రింది వారిని నియమించవలెను.

గుమ్మిడిల రామచంద్రరావుగారు, జహీధర్ కామేశ్వరరావుగారు, నూకల వెంకట శ్రీనివాస, కేసామరాజుగారు తాలూకాసంఘమువారిగాను, రాపాతి తిరుపతిరాజుగారు.

కళా మూర్తిగారు గూడని పిండిపాతములు పట్టుచుటకు ఒకపూట నేర్పుటకును, నేర నేర్పుకొనుటకును, జీతంని ర్ణయించుటకు కార్యదర్శి అనుచుతీర్మానించవలెను. నేరననకు ఈ నెలనుండి 9 రూపాయలవరకు యివ్వవలెను.

ఉత్తరము అప్పల వరసింహంగారి ఉత్తరములో 1, 2 తేదీ రాలసంఖ్యలు: - 15-4-23 ఆదివారమునాడు సామంత్రీము ర్శి గంటలకు తిరుగుభవములో తిరిగి అమలాపుర ఫిక్సరపున, జిల్లాసంఘ ఫిక్సరపున సభ్యులను ఎన్నుకొనవలెను. ఈతీర్మానము అప్పలవరసింహంగారికి తెలియపరచవలెను. తాలూకా కార్యదర్శి ఎన్నికలు జరుపవలెను.

3 తేదీలో సూతి: - గుమ్మిడిల వెంకటసుబ్బారావుగారు తీర్మానించవచ్చునాడు. అయిన చెప్పినకావలయు తప్పి కరముగా నున్నది. నువ్వురావుగారు వ్యాససంఘమువారి, అయిన కార్యదర్శి తెలుపవలెను.

రంగారెండు, వన్నెచింతలపూడి గాగ్రములు తేదీగూర్చి ఫిక్సరపు చేర్చవలెను.

ఒక విశేషం.

ఏ ప్రక్కను బరుండవలెను?

తాలూకా సే సిద్ధాంతము ననుసరించి ఎవరునైపున తెల్లల కాకు చరుండుట నికాంతమునాడు. అర్హతకుండున వారికి వ్యాధిచిక్కమే యుండదు కనుక వారెట్లు పరుండవలెన వారికి బ్రహ్మదము లేదు. ఎడకునైపుగా బహుమో జ్యోతిశమునకు తీర్చి ఆరాత్ వేడియెక్కువ తగులును గనుక తన్న పదార్థము త్వరగా జీర్ణముకావచ్చును గాని యది యాత్రిక మ(Mechanica) నుట సహజభావము.

భోజనకాలముందు నీరుత్రాగుట

మాడని వీరభద్రయ్యగారు వ్రాసినారు. అది యింకను కొంచెములోంచి వ్రాసిన మాకుండెడిది. సహజసాత్వికాహార ము భుజించువారికి నీరే యంతరములేదు కాని రసములు లోబ్ధి, చిన (Patients with a lack of liquid) రోగులకు తిననవచ్చునట్లును పక్షముజేయుటకు దేహమునుగల లాలాజల ము జాతక పీత్త అనుచుధుగములు చిక్కిగా నుండి తిరుచు ర్ణముల జీర్ణముచేసికొనునీటికి మిగిలి యుండును. అట్టివారికి ప్రకృతవ్యాధుల నిచ్చిన నెట్లుండునోని ఘనపదార్థమే యాహారముగా నిచ్చుచో భోజనకాలముందు కొలదిగా మంచినీ రీరుకరపడును. మానీరకలయినని విధించుట అసాధ్యవిధి యేగాక ప్రమాద మైనదియును కాకున్న సహజసాత్వికాహార ముల భుజించు రోగులు ప్రకృతియజ్ఞుల ననుసరించుట కర్జము.

సామ్రాజ్యభారతపౌరస్వత్వసంఘము

టాంగ్ నై కా భారతీయులసభ

జూలై 15: - వైసంఘమువారు, కెవ్వానుందలి భాగధీయుల యాశయములను అందోళనముల గా లండనునందలి ఓకరస్సీసు ఇండియన్ అసోసియేషనువారికి సహాయ మొనర్చుటకు గాను ఎం ఎ జి. ఎస్. 500 డివై వెట్టిటుగానైన ప్రతి నిధులుగా నెన్నుకొనిరి.

టాంగ్ నై కా భారతీయులు రెండువారములనుండి యకాశముల మూసియుండిరినియు వారికి నిరాశ కలుగవనియు అందుచే భారతీప్రభుత్వమునాడు వెంటనే జ్యోతియు పున్నుకొని. అధ్యంతరములను నూతనములను, భారతీ ప్రతినిధులు లండను జేరి తమవాదనను ఆధినివేళ కార్యాలయమువారికి వెలుపుతరు అపియుంచవలెనని, భారతీప్రభుత్వమువారికి తంతునెరిసి.

అమృతాంజనము

మిత మైన ధరలు

శ్రేష్ఠ తర మైనవి

నూతనముగా తెరువబడిన పట్టువ స్త్రములపాపు

చైనా, జపాను, కాశీ, బెంగళూరు కంచి మొదలగు జాగాలనుండి పలురకముల పట్టు జువీలను క్రొత్తగా తెప్పించి స్టాకుచేసి యున్నాము.

స్త్రీలకు కావలసిన పలురకముల పట్టు చీరలు, జాకెట్టు దినుసులు, పావడ దినుసులు, దావణీలు ఉన్నవి.

పురుషులకు పైనవేసుకొను పట్టు అంగవస్త్రములు, కోట్లకు కావలసిన పట్టుగుడ్డలు, ట్రీడులు, ఆల్పాక, వస్త్రకు కావలసిన సాదారకములు, స్వీటుగలవి అనేకములున్నవి.

ఒకసారి మాదుకొణమునకు దయచేసి వచ్చి ఒకబేరము చేయకోరెదము

నత్రామ్ దాస్ కిషన్ చందు, మద్రాసు సిల్క్-ఎంపోరియం, 31, 32 రత్తన్ బజారు, మదరాసు.

వెంట్రుకలే అందము.
రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుశ్చైతన్యముతో పడి రాకమానుకే త్వరపడును. పొడికమ్మలు వెంట్రుకలపై దుశ్చైతన్యము వెంట్రుకలు పాడైపోవును.

కామిసియా నూనెను వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది విశిష్టమైన వేయబడినది. వెంట్రుకలపై కెట్టి రోగమున్నను, రోగమున్నను, యిది విశిష్టమైనది. వెంట్రుకలు పిట్టలు నాని, గడపగ నాని యుండదు. మీ వెంట్రుకలు జరల యెక్కువైతే మరలదనము గల్గి వట్టు పక నుండి తెరయును. ఈ రోగమునే దీనిని పరిక్షించి చూడును. వెంట్రుకలు యెక్కువైతే యిదిగోని పెట్టుడు. కామిసియా తలనూనె నిన్ను శరీరవృద్ధినికేరదు. నల బుట్టి 1-2 రోజు చూపాయి. వి. వి. వార్షిక ప్రత్యేకము. అన్ని వోట్లలోనూ ఈ ప్రదర్శన తెలుసుకుని (కారము) విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మరలను లభ్యముగా గలవలెయున్నది. వరదల లభ్యము. ఈ రోగమును (వెంట్రుకలు) రోగమునకు కారకముగా పరిగణించును. గూడ విశిష్టము, తలనూనె, తలనూనె.

ఆంగ్లో-యిండియన్ డ్రగ్స్ ఆంధ్రు కెమికలు కంపెనీ, 165 బామ్బాయ్, బాంబాయి.

కలవడింది! (కోత్తెచరిత్రవాదులు!) బల్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యుల రోషనారాళి ఎజి అను నాటకము వెలరు 1-0-0 వలయువారు బల్లారి, రమావిలాస ప్రెస్సుకు వ్రాయునగును.

ముఖ్యగవనింపు. 1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్చబడినది. The Zandu Pharmaceutical Works Ltd., Elphinstone Road, Bombay. ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము. హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు. పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును. జాండ్వా పర్వస్యాటికల్ వర్క్స్ ఆయుర్వేద ఔషధముల శీయువారు (388) బాంబాయి నెం 13, 13 ఆంధ్ర ఇంజనీరింగ్ ప్రెస్సింగ్ కంపెనీ, హోల్ ప్రెస్సింగ్, హోల్.